NESDB Social Outlook

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 เดือนมิถุนายน 2550

รายงานภาวะสังคม

ภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2550

❋ ด้านคุณภาพคน

ประชาชนมีคุณภาพดีกว่าปีที่ผ่านมา โดยอัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ 1.6 เนื่องจากการจ้างงานเพิ่มขึ้นทั้งในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาภาคบังคับทั่วถึง ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง 11 โรค ลดลงจากปีที่ผ่านมา แต่สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วง คือ การเจ็บป่วยด้วยโรคมือ เท้า ปาก และไข้หวัดใหญ่ ซึ่งมีผู้ป่วยเพิ่มขึ้น

❋ ด้านความมั่นคงทางสังคม

ประชาชนยังไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพราะคดียาเสพติดยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เด็กและเยาวชนยังกระทำความผิดเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 6.4 ซึ่งสาเหตุสำคัญในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ คือ การคบเพื่อน ส่วนการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุและการทำงานมีสถานการณ์ดีกว่าปี 2549

❋ ด้านพฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคน

คนไทยที่สูบบุหรี่เป็นประจำมีจำนวนลดลง แต่ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวกลับมีจำนวนเพิ่มขึ้น รวมทั้งเด็กที่ได้รับภัยจากบุหรี่มือสองในบ้านตนเองมีถึง 2.3 ล้านคน เด็กและเยาวชนยังคงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่เป็นจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นการบังคับใช้กฎหมายที่ห้ามจำหน่ายสินค้าเหล่านี้แก่เด็กและเยาวชนยังไม่ทั่วถึง

❋ ด้านสิ่งแวดล้อม

ประชาชนที่อาศัยเขตชุมชนและย่านอุตสาหกรรม ยังได้รับความเดือดร้อนจากระดับเสียงที่ดังเกินเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งมีความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจอันเกิดจากฝุ่นละอองขนาดเล็กที่ปนเปื้อนในอากาศจำนวนมาก

❋ เรื่องเด่นประจำฉบับ

❋ <u>คุณภาพชีวิตและความยากจนของคนไทย</u>

รัฐบาลได้สนับสนุนประชาชน และชุมชนให้มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศมากขึ้น รวมทั้งจัดสรรงบประมาณให้ประชาชนโดยตรงตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา มีการกระจายอำนาจการปกครอง และกระจายงบประมาณไปสู่ระดับชุมชนโดยตรงมากขึ้น ผลสำเร็จการพัฒนาทำให้ประชาชนมีอายุยืนยาวขึ้น เด็กได้รับการศึกษาภาคบังคับทั่วถึง และความยากจนลดลงอย่างชัดเจน แต่ก็ยังคงมีบางประเด็นที่ภาครัฐฝ่ายเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วง จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน และชุมชน รัฐบาลได้ดำเนินยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขจังหวัดในปี 2550 เพื่อเป็นเครื่องมือเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถพึ่งตนเอง และสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันได้อย่างยั่งยืน เป็นประเด็นที่ทุกฝ่ายควรร่วมมือกันขยายงานให้กว้างขวาง

ISSN 1905-1824
11 มิถุนายน 2550

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
962 ถนนกรุงเกษม ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100
http://social.nesdb.go.th

รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2550

คุณภาพคน

ตารางที่ 1 กำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงานทั่วประเทศ หน่วย : พันคน

สถานภาพแรงงาน	ไตรมาสหนึ่ง		
	2548	2549	2550
1. กำลังแรงงาน	35,280	35,619	36,122
2. การมีงานทำ	34,050	34,638	35,254
สาขาเกษตรกรรม	**11,574**	**12,404**	**12,746**
1) เกษตรกรรม ล่าสัตว์และการป่าไม้	11,101	11,952	12,285
2) ประมง	472	452	461
สาขานอกเกษตรกรรม	**22,477**	**22,235**	**22,508**
1) การผลิต	5,970	5,764	5,775
2) การก่อสร้าง	2,406	2,404	2,442
3) การขายส่ง ขายปลีก	5,720	5,684	5,721
4) โรงแรมและภัตตาคาร	2,384	2,277	2,375
5) การขนส่ง เก็บสินค้าและคมนาคม	1,162	1,113	1,081
6) กิจการอสังหาริมทรัพย์และการให้เช่า	629	678	681
7) อื่น ๆ*	4,206	4,315	4,433
3. การว่างงาน	888	666	587
4. อัตราการว่างงานรวม (%)	2.5	1.9	1.6

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาสแรกเดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2548-2550 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : * หมายถึง รวมการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน การไฟฟ้า และการประปา การเป็นตัวกลางทางการเงินการบริหารราชการและป้องกันประเทศ งานด้านสุขภาพ บริการชุมชน และสังคม ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคลและอื่นๆ

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2546-2549 หน่วย : ร้อยละ

วิชาชั้น	2546	2547	2549
ประถมศึกษาปีที่ 6			
ภาษาไทย	45.26	44.23	42.74
คณิตศาสตร์	41.70	43.77	38.87
ภาษาอังกฤษ	41.14	37.34	34.51
วิทยาศาสตร์	42.14	41.60	43.17
มัธยมศึกษาปีที่ 3			
ภาษาไทย	53.98	38.29	43.94
คณิตศาสตร์	34.99	34.88	31.15
ภาษาอังกฤษ	37.92	32.28	30.85
วิทยาศาสตร์	38.07	37.22	39.34
สังคมศึกษา	49.33	42.44	41.68

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

หมายเหตุ : ปี 2548 ไม่มีการทดสอบ

ประเทศมีการจ้างงานในระดับเต็มที่

สถานการณ์การมีงานทำโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะผู้มีงานทำเพิ่มขึ้นจาก 34.64 ล้านคน ในไตรมาสแรกปี 2549 เป็น 35.25 ล้านคน ในปี 2550 เพิ่มขึ้น 6.1 แสนคน หรือร้อยละ 1.8 โดยภาคเกษตรกรรมมีการจ้างงาน 12.75 ล้านคน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.8 เนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่มีมากในช่วงฤดูการเพาะปลูกในปี 2549 ส่งผลดีต่อผลผลิตเกษตรโดยรวม ดังจะเห็นได้จากดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นจาก 101.8 ในไตรมาสแรกปี 2549 เป็น 107.9 ในปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.1 เนื่องจากผลผลิตของปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ยางพารา และถั่วเหลืองขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

การจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นจาก 22.24 ล้านคน ในปี 2549 เป็น 22.51 ล้านคน ในปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 ตามการจ้างงานของสาขาโรงแรมและภัตตาคารที่เพิ่มขึ้นจาก 2.28 ล้านคน เป็น 2.38 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 อันเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจากทวีปยุโรปและอเมริกาเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และสาขาการก่อสร้างที่จ้างงานเพิ่มขึ้นจาก 2.4 ล้านคน เป็น 2.44 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 ตามการดำเนินโครงการก่อสร้างของภาครัฐ เช่น โครงการบ้านเอื้ออาทร เป็นต้น การจ้างงานที่เพิ่มขึ้นทั้งในภาคเกษตร และนอกภาคเกษตร ทำให้จำนวนผู้ว่างงานลดลงจาก 6.7 แสนคน ในไตรมาสแรก ปี 2549 เหลือ 5.9 แสนคน ในปี 2550 หรือมีอัตราว่างงานลดลงจากร้อยละ 1.9 เหลือร้อยละ 1.6 ของกำลังแรงงานในช่วงเดียวกัน

ประชาชนได้รับการศึกษาภาคบังคับทั่วถึงแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลับลดลง

กระทรวงศึกษาธิการรายงานว่าอัตราการเข้าเรียนของนักเรียนต่อประชากรในวัยเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกระดับ โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราการเข้าเรียนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 82.2 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 96.6 ในปี 2549 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีอัตราการเข้าเรียนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 59.8 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 65.8 ในปี 2549 ในขณะเดียวกันอัตราการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาก็เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 47.0 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 68.0 ในปี 2549 ทั้งนี้เป็นผลจากการดำเนินนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตามคุณภาพการศึกษาของเยาวชน

แผนภูมิที่ 1 อัตราผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง รายไตรมาส พ.ศ. 2548-2550

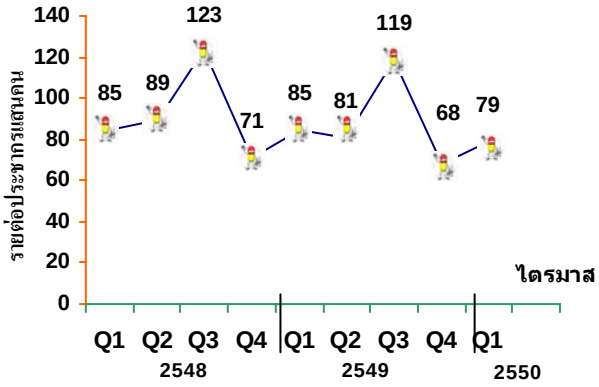

ที่มา : สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังรายไตรมาส พ.ศ. 2548-2550 หน่วย : ราย

โรค	2548				2549				2550
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
อหิวาตกโรค	8	132	104	25	5	8	13	7	2
ไข้หวัดใหญ่	5,359	4,912	6,022	4,883	3,553	3,600	6,525	2,889	4,372
ไข้กาฬหลังแอ่น	14	14	9	6	11	15	8	10	15
ปอดบวม	37,209	28,583	47,915	29,062	39,084	28,162	43,440	28,165	35824
พิษสุนัขบ้า	6	3	2	4	6	7	10	3	2
ฉี่หนู	336	580	1,223	729	347	585	1,790	1,106	292
มือ เท้า ปาก	258	2,283	1,739	366	368	582	1,447	1,210	662
ไข้เลือดออก	5,564	14,315	16,593	7,265	5,241	14,637	18,306	6,950	5126
บิด	5,182	5,823	4,944	3,275	5,364	5,372	4,683	3,039	3912
ไข้สมองอักเสบ	75	69	62	62	53	68	93	66	55
หัด	1,178	758	828	564	1,215	726	749	653	931
รวม	**55,189**	**57,475**	**79,441**	**46,241**	**55,247**	**53,036**	**77,064**	**44,098**	**51,193**
อัตราต่อประชากรแสนคน	*85*	*89*	*123*	*71*	*85*	*81*	*119*	*68*	*79*

ที่มา : สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ 1) จำนวนผู้ป่วยจาก กระทรวงสาธารณสุข

2) การคำนวณอัตราใช้ประชากรจากการคาดประมาณประชากร ของ สศช.

ระดับชาติ พบว่านักเรียนสอบได้คะแนนลดลงเกือบทุกวิชา โดยระดับประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนสอบวิชาภาษาไทยได้คะแนนเฉลี่ยลดลงจากร้อยละ 44.23 ในปี 2547 เหลือร้อยละ 42.74 ในปี 2549 วิชาภาษาอังกฤษได้คะแนนลดลงจากร้อยละ 37.36 เหลือร้อยละ 34.51 และวิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนลดลงจากร้อยละ 43.77 เหลือร้อยละ 38.87 ในช่วงเดียวกัน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 สอบวิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนลดลงจากร้อยละ 34.88 ในปี 2547 เหลือร้อยละ 31.15 ในปี 2549 และวิชาภาษาอังกฤษได้คะแนนลดลงจากร้อยละ 32.28 เหลือร้อยละ 30.85 เป็นต้น

ผลสัมฤทธิ์การศึกษาที่ลดลงจะทำให้แรงงานของประเทศมีผลิตภาพในการทำงานอยู่ในเกณฑ์ต่ำและไม่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น รวมทั้งทำให้ระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดลงไปด้วย ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาควรเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกฝ่ายต้องให้สำคัญเป็นอันดับแรก

การเจ็บป่วยของประชาชนด้วยโรคเฝ้าระวังดีขึ้น ยกเว้นโรคมือเท้าปากและโรคไข้หวัดใหญ่ ที่มีผู้ป่วยมากขึ้น

กระทรวงสาธารณสุขรายงาน ว่าประชาชนมีสุขภาพดีเพราะเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังลดลงจาก 55,247 ราย ในไตรมาสแรกปี 2549 เหลือ 51,193 ราย ในปี 2550 หรือมีอัตราเจ็บป่วยลดลงจาก 85 รายต่อประชากรแสนคนในไตรมาสแรกปี 2549 เหลือ 79 ราย ในปี 2550 ลดลงคิดเป็นร้อยละ 7 โรคที่ประชาชนเจ็บป่วยลดลงมากที่สุด ได้แก่ โรคบิดมีผู้ป่วยลดลงจาก 5,364 ราย ในไตรมาสแรกปี 2549 เหลือ 3,912 ราย ในปี 2550 หรือ ลดลงร้อยละ 27.1 รองลงมา คือ โรคปอดบวม มีผู้ป่วยลดลงจาก 39,084 ราย เหลือ 35,824 ราย ลดลงร้อยละ 8.3 ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาสถานบริการ และบุคลากรเฝ้าระวังเพื่อป้องกันและควบคุมโรคอย่างจริงจังและต่อเนื่องของกระทรวงสาธารณสุข

โรคที่ยังมีผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ โรคมือ เท้า ปาก โดยเพิ่มขึ้นจาก 368 ราย ในไตรมาสแรกปี 2549 เป็น 662 ราย ในปี 2550 หรือ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 79.9 รองลงมา คือ โรคไข้หวัดใหญ่ เพิ่มขึ้นจาก 3,553 ราย เป็น 4,372 ราย เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 23.1 ทั้งนี้เพราะโรคเหล่านี้จะเกิดแพร่ระบาดในช่วงปลายปีซึ่งเป็นฤดูหนาวที่มีสภาพอากาศเหมาะสม ประกอบกับอากาศหนาวเย็นยาวนานกว่าปีก่อน จึงช่วยให้เชื้อโรคระบาดมากขึ้น

สำหรับไตรมาสสองปี 2550 เป็นช่วงฤดูฝน ประชาชนควรระมัดระวังการเจ็บป่วยด้วยโรค ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ปอดบวม ไข้เลือดออก และโรคฉี่หนู เพราะโรคต่างๆ เหล่านี้สามารถแพร่ระบาดได้ดีในอากาศที่ชื้น และมีน้ำท่วมขัง ดังนั้นภาครัฐควรรณรงค์ป้องกันล่วงหน้า โดยการให้ความรู้ในการดูแลป้องกันโรคแก่ประชาชน ผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งโรงเรียน วัด และสถานที่ราชการต่างๆ

ความมั่นคงทางสังคม

แผนภูมิที่ 2 จำนวนคดีอาญาประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ ชีวิตร่างกายและเพศ และยาเสพติด รายไตรมาส พ.ศ. 2548-2550

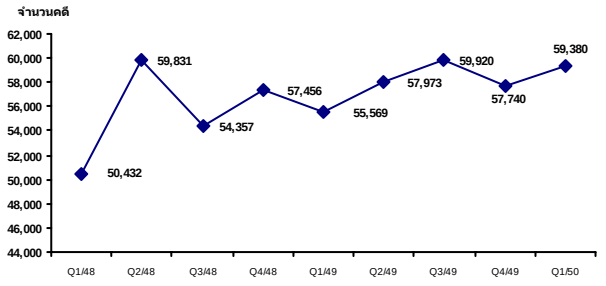

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 3 จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯทั่วประเทศ รายไตรมาส พ.ศ. 2548-2550

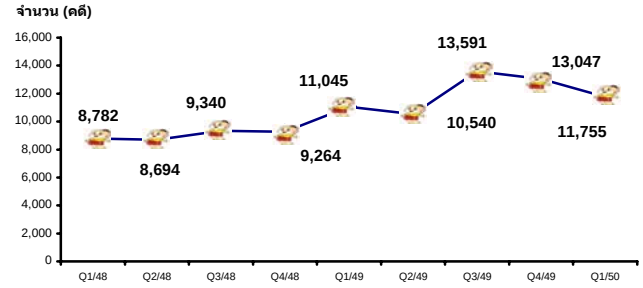

ที่มา : สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

ตารางที่ 4 จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด รายไตรมาส พ.ศ. 2549-2550 หน่วย : คดี

ฐานความผิด	ปี2549				ปี2550
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
ทรัพย์	3,095	2,935	4,291	3,993	3,060
ชีวิตและร่างกาย	1,908	1,866	2,320	2,190	2,006
เพศ	849	781	1,085	937	551
ความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง	383	378	487	483	753
ยาเสพติด	1,840	2,035	2,572	2,356	2,077
อาวุธและวัตถุระเบิด	950	621	794	1,049	999
ความผิดอื่นๆ	2,020	1,924	2,042	2,034	2,309
รวม	**11,045**	**10,540**	**13,591**	**13,042**	**11,755**

ที่มา : สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

คดีอาชญากรรมโดยรวมเพิ่มขึ้นโดยคดียาเสพติดยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติรายงานว่า ผลรวมคดีหลักที่ได้รับแจ้ง ได้แก่ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน และคดีชีวิต ร่างกาย และเพศและคดียาเสพติด มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 55,569 คดี ในไตรมาสแรกปี 2549 เป็น 59,380 คดี ในปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.86 ซึ่งเป็นผลมาจากคดียาเสพติดที่เพิ่มขึ้นจาก 26,315 คดี เป็น 30,944 คดี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.59 ส่วนคดีชีวิต ร่างกายและเพศลดลงจาก 11,269 คดี ในไตรมาสแรกปี 2549 หรือเหลือ 10,649 คดี ปี 2550 หรือลดลงร้อยละ 5.50 และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ลดลงจาก 17,985 คดี เหลือ 17,787 คดี หรือลดลงร้อยละ 1.10

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนรายงานว่า เด็กและเยาวชนกระทำผิดเพิ่มขึ้นจาก 11,045 คดี ในไตรมาสแรก ปี 2549 เป็น 11,755 คดี ในปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 โดย ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 383 คดี ในปี 2549 เป็น 753 คดี ในปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 96.6 รองลงไปเป็นคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นจาก 1,840 คดี เป็น 2,077 คดี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.9 และคดีชีวิตและร่างกายเพิ่มขึ้นจาก 1,908 คดี เป็น 2,006 คดี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 ในช่วงเดียวกัน สาเหตุสำคัญในการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนยังคงมาจากการคบเพื่อน มีสัดส่วนมากที่สุดถึงร้อยละ 38.5 รองลงมาเป็นความคึกคะนอง ร้อยละ 15.0 และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ร้อยละ 11.9 ดังนั้นพ่อแม่/ผู้ปกครองควรให้ความอบอุ่นและชักจูงบุตรหลานให้ห่างไกลจากอบายมุขต่างๆ เพื่อพัฒนาเด็กให้เติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีศักยภาพและเป็นคนดีของสังคม อันจะทำให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุขในสังคมไทยในอนาคต

การเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกไตรมาสแรกปี 2550 ดีขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา

สำนักงานตำรวจแห่งชาติรายงานว่า การเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกไตรมาสแรกปี 2549 มีจำนวน 30,915 ราย ลดลงเหลือ 26,936 ราย ในปี 2550 หรือลดลงร้อยละ 12.87 จำนวนผู้เสียชีวิตเนื่องจากการเกิดอุบัติเหตุมีจำนวนลดลงจาก 3,464 ราย ในปี 2549 เหลือ 3,381 ราย ในปี 2550 หรือลดลงร้อยละ 2.40 และ มูลค่าทรัพย์สินที่เสียหายลดลงจาก 1,280 ล้านบาท เหลือ 986 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 23.0 ในช่วงเดียวกัน

แผนภูมิที่ 4 จำนวนอุบัติเหตุ และผู้เสียชีวิต ปี 2548-2550

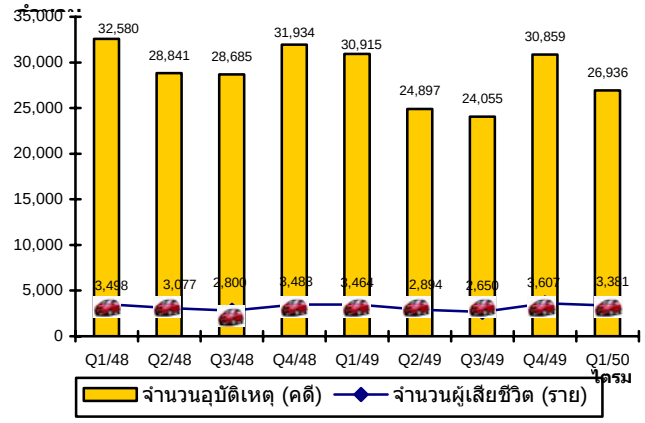

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลข่าวสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 5 อัตราการประสบอันตรายจากการทำงานของลูกจ้างในข่ายกองทุนประกันสังคม ไตรมาสแรก ปี 2548-2550

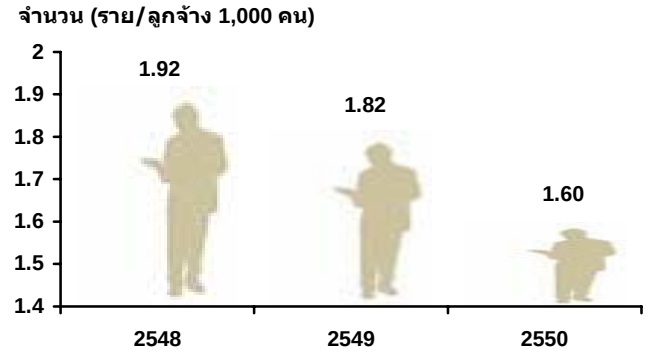

ตารางที่ 5 จำนวนการประสบอันตรายและเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำแนกตามความร้ายแรงและรายไตรมาส ปี 2548-2550 หน่วย : คน

รายการ	ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	ทำงานไม่ได้ชั่วคราว หยุดงานเกิน 3 วัน
ปี 2548				
ไตรมาส1	550	9	1,451	12,359
ไตรมาส2	469	8	1,157	12,629
ไตรมาส3	230	1	633	15,017
ไตรมาส4	195	1	184	13,636
ปี 2549				
ไตรมาส1	177	9	1,505	12,451
ไตรมาส2	186	5	1,086	11,647
ไตรมาส3	216	5	594	13,780
ไตรมาส4	229	2	228	14,023
ปี 2550				
ไตรมาส1	212	3	177	12,516

ที่มา : สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม

สำหรับในในช่วงเทศกาลสงกรานต์ระหว่างวันที่ 11 – 17 เมษายน หรือ ช่วง 7 วันอันตราย พบว่ามีอุบัติเหตุทางบกเพิ่มขึ้นจาก 4,197 ราย ในปี 2549 เป็น 4,274 ราย ในปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.8 มีผู้บาดเจ็บเพิ่มขึ้นจาก 4,726 คน เป็น 4,805 คน หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.7 ขณะที่มีผู้เสียชีวิตลดลงจาก 375 คน เหลือ 361 คน หรือลดลงคิดเป็นร้อยละ 3.73

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย รายงานว่า สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุอันดับแรกมาจากเมาสุราถึงร้อยละ 39.6 ของทั้งหมด เนื่องจากไม่เกรงกลัวบทลงโทษทางกฎหมายที่กำหนดโทษไว้ต่ำ คือมีโทษจำคุก 3 เดือน ปรับ 10,000 บาท เมื่อจำเลยสารภาพ ดังนั้นภาครัฐควรพิจารณาปรับปรุงให้มีบทลงโทษรุนแรงมากยิ่งขึ้น และผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายก็จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อลดอุบัติเหตุจากการจราจรให้ได้ผลยิ่งขึ้น

ความปลอดภัยในการทำงานโดยรวมดีขึ้น

สำนักงานประกันสังคมรายงานว่า การประสบอันตรายและเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานของลูกจ้างที่อยู่ในข่ายของกองทุนเงินทดแทนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราการเจ็บป่วยลดลงจาก 1.82 ราย ต่อลูกจ้างพันคน ในไตรมาสแรก ปี 2549 เหลือ 1.60 ราย ในปี 2550 หรือลดลงร้อยละ 12.1 เนื่องจากกระทรวงแรงงานได้ส่งเสริมสถานประกอบการให้ปรับปรุงด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตามความร้ายแรงของการประสบอันตราย พบว่า ลูกจ้างที่เสียชีวิตอันเนื่องจากการทำงาน ในไตรมาสแรกปี 2550 มีจำนวนถึง 212 คน ซึ่งเป็นความสูญเสียทางสังคมที่รุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้ตายเป็นผู้ที่หาเลี้ยงครอบครัวแล้วจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของบุตรและคุณภาพชีวิตของสมาชิกในครอบครัว ดังนั้น นายจ้างและลูกจ้างจะต้องให้ความสำคัญและเข้มงวดกับมาตรการป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นจากการทำงานให้มากขึ้น

พฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคน

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนหมวดผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ เครื่องนุ่งห่ม และสุขภาพ รายไตรมาส (ราคาปี 2531) หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ปี 2548			ปี 2549				ปี 2550
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ และน้ำมันพืช	25,159	26,227	24,934	27,080	26,629	27,335	26,544	28,362
ผลิตภัณฑ์จากนม	8,058	8,230	7,336	9,520	8,452	8,737	7,706	9,964
ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป	27,376	28,868	28,092	29,426	28,033	29,599	28,595	30,066
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	33,051	27,126	39,267	36,544	37,589	30,994	42,059	38,747
ผลิตภัณฑ์ยาสูบ	6,813	6,339	5,867	5,327	5,418	5,952	5,603	5,266
เครื่องนุ่งห่ม	41,893	42,582	50,481	42,639	42,663	43,258	51,362	43,749
สุขภาพ	30,043	33,075	33,227	36,850	32,371	35,423	36,009	40,015
รวม	172,393	172,447	189,204	187,386	181,155	184,128	200,268	199,454
รวมค่าใช้จ่ายภาคครัวเรือน	532,009	518,728	536,927	535,909	549,743	533,324	550,186	542,679

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 6 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายการบริโภคบุหรี่เทียบกับไตรมาสเดียวกันปี 2548-2549 (ราคาปี 2531)

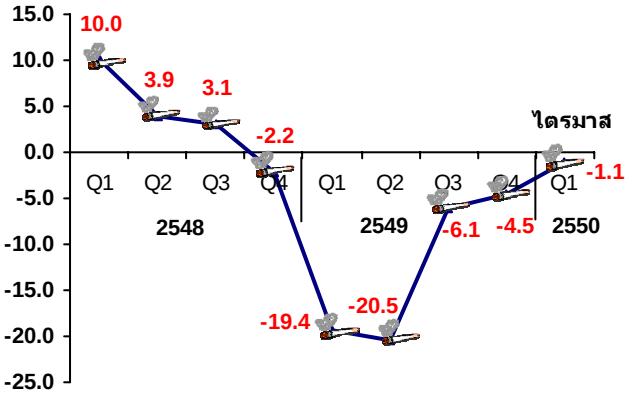

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จำนวนผู้สูบบุหรี่ประจำลดลง แต่ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวกลับเพิ่มขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานว่า ค่าใช้จ่ายในการบริโภคบุหรี่ของครัวเรือนไทยลดลงจาก 5,327 ล้านบาท ในไตรมาสแรกปี 2549 เหลือ 5,266 ล้านบาท ในปี 2550 หรือลดลงร้อยละ 1.1 ซึ่งเป็นการลดลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ไตรมาสสี่ปี 2548 เป็นต้นมา เนื่องจากผู้สูบบุหรี่ประจำมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่ามีผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำลดลงจาก 11.67 ล้านคน ในปี 2534 เหลือจำนวน 9.54 ล้านคน ในปี 2549 หรือลดลงร้อยละ 18.2 อย่างไรก็ตามประเด็นที่ต้องเอาใจใส่คือจำนวนผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวกลับเพิ่มขึ้นจาก 0.6 ล้านคน ในปี 2534 เป็น 1.5 ล้านคน ในปี 2549 หรือมีสัดส่วนผู้สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.54 ของประชากร เป็นร้อยละ 2.97 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 92.8 ในช่วงดังกล่าว ขณะเดียวกันสถาบันรามจิตติได้ติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชน ปี 2548-2549 พบว่าเด็กระดับอาชีวะสูบบุหรี่สูงสุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.95 ของประชากร รองลงมาเป็นระดับอุดมศึกษาร้อยละ 22.5 ระดับมัธยมปลายร้อยละ 13.5 และมัธยมต้นร้อยละ 10.87

การสูบบุหรี่นอกจากจะทำให้ผู้สูบเสียสุขภาพแล้วยังทำให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องได้รับอันตรายไปด้วย โดยศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล ระบุว่าคนไทยเป็นผู้รับควันบุหรี่มือสองถึง 15.89 ล้านคน หรือร้อยละ 24.4 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้เป็นเด็กอายุตั้งแต่ 5 ปี ลงมาได้รับควันบุหรี่มือสองในบ้านของตนเองถึง 2.28 ล้านคน หรือร้อยละ 14.3 ของผู้รับควันบุหรี่มือสองทั้งหมด ควันบุหรี่มือสองทำให้เป็นโรคต่างๆ เช่น โรคมะเร็งปอด โรคหัวใจ และโรคถุงลมโป่งพอง โดยเฉพาะเด็กเล็กอาจมีอาการระคายเคืองตา จมูก และคอ และเป็นโรคติดเชื้อทางเดินหายใจได้ง่าย กระทรวงสาธารณสุขได้คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ตั้งแต่ปี 2535 โดยกำหนดให้สถานที่สาธารณะเป็นเขตปลอดบุหรี่ และในปี 2550 นี้ กระทรวงสาธารณสุข จะขยายการประกาศเขตปลอดบุหรี่ไปถึงตลาดสดอีก 1,500 แห่งทั่วประเทศ รวมทั้งกำลังศึกษาความเป็นไปได้ในการประกาศเขตปลอดบุหรี่ครอบคลุมถึงร้านเหล้า ผับ และบาร์ด้วย มาตรการดังกล่าว สมควรได้รับการสนับสนุน เพราะจะคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ได้มากขึ้น นอกจากนี้

ตารางที่ 7 ปริมาณการจำหน่ายสุราและเบียร์ ปี 2548-2550 หน่วย : ล้านลิตร

ปี	สุรา	อัตราการเปลี่ยนแปลง(%)	เบียร์	อัตราการเปลี่ยนแปลง(%)
2548	***790.6***	***3.5***	***1,655.0***	***3.6***
ไตรมาส 1	200.0	6.4	402.0	1.0
ไตรมาส 2	192.0	0.0	418.0	9.1
ไตรมาส 3	193.0	0.5	367.0	-0.3
ไตรมาส 4	205.6	7.1	468.0	4.5
2549	***810.2***	***2.5***	***1,961.0***	***18.5***
ไตรมาส 1	207.0	3.5	468.0	16.4
ไตรมาส 2	207.4	8.0	486.0	16.3
ไตรมาส 3	188.6	-2.3	454.0	23.7
ไตรมาส 4	207.2	0.8	553.0	18.2
2550				
ไตรมาส 1	219.0	5.8	540	15.4

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 8 คดีอุบัติเหตุจราจรทางบกจำแนกตามสาเหตุ

ปี / สาเหตุ	รวม	ขับรถเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด	ตัดหน้าระยะกระชั้นชิด	เมาสุรา	สัดส่วนการเมาสุราต่อคดีทั้งหมด (%)
ปี 2549	109,736	19,036	14,196	8,389	7.6
ไตรมาส 1	30,590	4,959	3,788	2,224	7.3
ไตรมาส 2	24,653	3,904	3,380	1,861	7.5
ไตรมาส 3	24,173	3,937	3,304	2,033	8.4
ไตรมาส 4	30,320	6,236	3,724	2,271	7.5
ปี 2550					
ไตรมาส 1	26,936	4,257	3,682	2,079	7.7

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือเลิกสูบบุหรี่ในบ้านเพื่อป้องกันบุตรหลานจากภัยของควันบุหรี่มือสอง และควรเร่งรณรงค์เพื่อลดจำนวนผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวด้วย เพื่อให้เป็นไปตามคำขวัญวันงดสูบบุหรี่โลก ปี 2550 คือ "ไร้ควันบุหรี่ สิ่งแวดล้อมดี ชีวีสดใส"

การดื่มสุราและเบียร์ยังเพิ่มขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก 36,544 ล้านบาท ในไตรมาสแรกปี 2549 เป็น 38,747 ล้านบาท ในปี 2550 เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.0 ซึ่งสะท้อนว่าประชาชนยังดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ระบุว่าปริมาณการจำหน่ายสุราเพิ่มขึ้นจาก 207 ล้านลิตร ในไตรมาสแรกปี 2549 เป็น 219 ล้านลิตร ในปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.8 และการจำหน่ายเบียร์เพิ่มขึ้นจาก 468 ล้านลิตร เป็น 540 ล้านลิตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.4 ในช่วงเดียวกัน

การดื่มแอลกอฮอล์ได้แพร่ขยายไปสู่เด็กและเยาวชนอย่างน่าเป็นห่วง เพราะผลการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนปี 2548-2549 ของสถาบันรามจิตติ พบว่าวัยรุ่นตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งคราว และดื่มเป็นประจำมีจำนวน 4 ล้านคน หรือร้อยละ 38.33 ของประชากร โดยระดับอุดมศึกษา ดื่มสุรามากที่สุดถึงร้อยละ 49.72 ของประชากร รองลงมาเป็นเด็กอาชีวะ ร้อยละ 49.39 มัธยมปลายร้อยละ 31.51 และเด็กมัธยมต้น ร้อยละ 24.01 โดยกลุ่มนิสิตนักศึกษาชายดื่มสุรามากกว่าครึ่ง ขณะที่นักศึกษาหญิงเป็นนักดื่มถึงร้อยละ 20 ของจำนวนนักศึกษาหญิงทั้งหมด

ผลกระทบของการดื่มสุราและเบียร์ ทำให้สัดส่วนการเกิดอุบัติเหตุจากสาเหตุการเมาสุราเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.3 ของคดีทั้งหมดในไตรมาสแรกปี 2549 เป็นร้อยละ 7.7 ในปี 2550 นอกจากนั้นเยาวชนที่กระทำความผิดและถูกลงโทษในสถานพินิจมีสัดส่วนถึงร้อยละ 34.8 ของทั้งหมดที่กระทำผิดขณะมึนเมา

สาเหตุที่จำนวนผู้ดื่มสุราและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ยังเพิ่มขึ้น เนื่องจากไม่สามารถสกัดกั้นนักบริโภคหน้าใหม่ได้ เพราะถึงแม้ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กำหนดสถานที่และเวลาจำหน่าย รวมทั้งห้ามจำหน่ายสุราและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี แต่เด็กและเยาวชนยังสามารถซื้อหาเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์มาดื่มได้ง่าย สะท้อนให้เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายไม่มีผลในทางปฏิบัติ มหาวิทยาลัยมหิดลสำรวจความเห็นของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 77 ระบุว่าการโฆษณาเป็นตัวกระตุ้นความต้องการให้เยาวชนอยากรู้อยากลอง

ตารางที่ 9 จำนวนเรื่องร้องเรียนประเภทต่างๆ รายไตรมาส ปี 2548-2550

(หน่วย : ราย)

เรื่องร้องเรียน	2548				2549				2550
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
บ้านที่ดิน อาคารชุด ฯลฯ	640	476	631	1,678	817	518	923	617	581
สินค้าและบริการทั่วไป	1,278	873	305	633	565	378	582	534	556
การโฆษณา	219	152	145	192	148	182	191	152	335
การขายตรงและตลาดแบบตรง	36	8	0	18	19	26	24	17	23
รวม	2,173	1,509	1,081	2,521	1,549	1,104	1,720	1,320	1,495

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และร้อยละ 60 เห็นว่า การห้ามโฆษณาและควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นแนวทางหนึ่งในการป้องกันเยาวชนไม่ให้กลายเป็นนักดื่มหน้าใหม่

ดังนั้นนอกจากครอบครัวจะเป็นสถาบันหลักในการดูแลเด็กและเยาวชนในครอบครัวของตนให้ห่างไกลจากการดื่มสุราแล้ว รัฐบาลควรเร่งออกกฎหมายควบคุมการจำหน่ายและการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเร็ว เพื่อลดพื้นที่เสี่ยง และลดโอกาสการเข้าถึงน้ำเมาของเด็กและเยาวชน

การละเมิดสิทธิผู้บริโภคเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์และสินค้าลดลง

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครายงานว่าจำนวนเรื่องร้องเรียนของประชาชนลดลงจาก 1,549 ราย ในปี 2549 เหลือ 1,495 ราย ในปี 2550 หรือลดลงร้อยละ 3.5 โดยการร้องเรียนเกี่ยวกับสัญญาบ้านที่ดินและอาคารชุดลดลงจาก 817 ราย ในปี 2549 เหลือ 581 ราย หรือลดลงร้อยละ 28.9 เรื่องสินค้าและบริการลดลงร้อยละ 1.6 เนื่องจากภาครัฐได้เข้มงวดตรวจสอบสถานที่ประกอบธุรกิจการขายสินค้าตลอดจนเผยแพร่ข่าวสารการคุ้มครองผู้บริโภคที่ถูกต้องทันสมัยแก่ประชาชน และแนวทางการประกอบธุรกิจที่ถูกกฎหมายเพื่อกระตุ้นผู้ประกอบการให้รับผิดชอบต่อผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง

สิ่งแวดล้อม

ประชาชนยังเดือดร้อนจากปัญหามลพิษ

ระดับเสียงดังในเขต กทม. ยังเกินมาตรฐาน กรมควบคุมมลพิษรายงานผลการตรวจวัดระดับเสียงว่ากรุงเทพมหานคร มีสถานีตรวจวัดระดับเสียง 6 เขตแต่มีถึง 5 ที่มีเสียงดังเกินมาตรฐาน 70 เดซิเบลเอ ตลอดมา คือ เขตพระนครมีระดับเสียงเฉลี่ยสูงสุด คือ 75.6 เดซิเบลเอ รองลงมา คือ เขตบางกะปิ มีระดับเสียงเฉลี่ย 73.7 เดซิเบลเอ เขตสันติภาพและเขตดินแดง มีระดับเสียงเฉลี่ย 72.6 เดซิเบลเอ และเขตธนบุรี 71.9 เดซิเบลเอ สำหรับในเขตภูมิภาคบริเวณที่มีปัญหาระดับเสียงมากที่สุด คือ อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ซึ่งมีระดับเสียงเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 71.6 เดซิเบลเอ ส่วนจังหวัดอื่นยังมีเสียงดังไม่เกินมาตรฐาน

ตารางที่ 10 แสดงค่าระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชม. จากสถานีตรวจวัดระดับเสียงริมถนนในกรุงเทพมหานคร

หน่วย : เดซิเบลเอ

จังหวัด/สถานี	ปี 2548				ปี 2549				ปี 2550
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
- ห้วยขวาง	67.2	69.1	67.4	69.5	67.1	68.5	67.4	68.8	66.5
- ถ.สันติภาพ	73.7	73.2	73.5	73.5	73.6	72.8	72.7	72.4	72.6
- เขตธนบุรี	72.8	72.6	72.2	71.9	72.1	72.2	72.1	72.7	71.9
- เขตบางกะปิ	73.5	73.1	73.2	72.8	72.9	73.7	73.3	72.9	73.7
- เขตดินแดง	72.4	77.2	72.3	70.8	72.1	72.5	70.6	72.4	72.5
- เขตพระนคร	77.7	77.6	77.4	77.7	77.3	77.1	77.3	77.0	75.6

ที่มา : สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายลดระดับเสียงริมถนนให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดโดยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้เจ้าหน้าที่ในการตรวจวัดยานพาหนะ การตรวจจับยานพาหนะเสียงดัง การตรวจจับร้านท่อไอเสียที่ไม่ได้มาตรฐานรวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ เช่น การตรวจสภาพรถก่อนใช้งาน เป็นต้น

ตารางที่ 11 แสดงค่าระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชม. จากสถานีตรวจวัดระดับเสียงริมถนนทั่วประเทศ

หน่วย : เดซิเบลเอ

จังหวัด/สถานี	ปี 2549				ปี 2550
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
สระบุรี อ.เมือง	71.1	71.5	71.5	71.5	**71.6**
นนทบุรี อ. บางกรวย	65.5	65.5	65.2	65.1	ไม่มีข้อมูล
สมุทรสาคร อ. กระทุ่มแบน	65.2	66.1	64.6	65.4	**64.6**
เชียงใหม่ อ.เมือง	60.7	61.3	61.7	62.0	**64.0**
ขอนแก่น อ.เมือง	64.6	64.3	64.8	63.7	ไม่มีข้อมูล
ภูเก็ต อ.เมือง	63.7	62.1	62.0	62.7	**62.7**
สงขลา อ.หาดใหญ่	63.7	61.5	60.5	59.4	**62.7**
นครราชสีมา อ. เมือง	61.8	62.2	61.7	61.0	**61.8**

ที่มา : สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ

แผนภูมิที่ 7 ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM 10) กรุงเทพมหานคร ไตรมาสแรก ปี2548-ปี2550

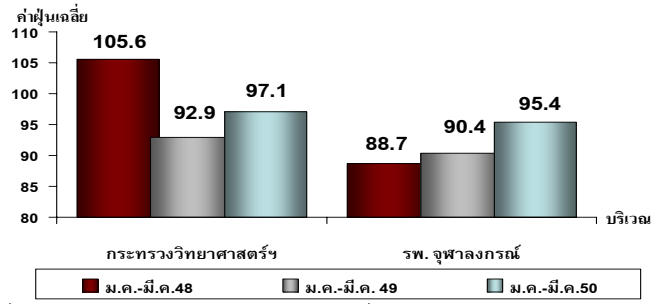

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนภูมิที่ 8 ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM 10) จังหวัดสระบุรี ไตรมาสแรก ปี2548-ปี2550

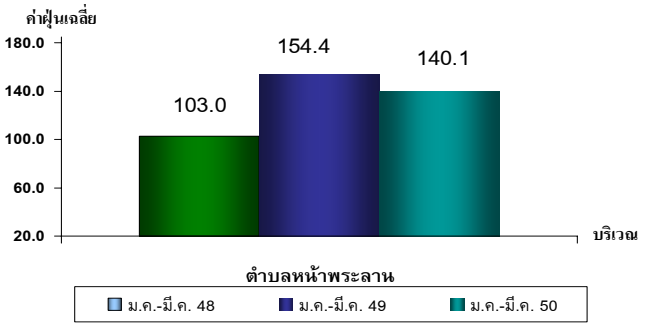

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่สามารถลดปัญหาลงได้ ทำให้ประชาชนต้องทนทุกข์ทรมานจากการได้รับเสียงดังเกินมาตรฐาน ดังนั้น ภาครัฐควรดำเนินมาตรการโดยเข้มงวด เช่น ห้ามใช้ยานพาหนะที่มีเสียงดังเกินมาตรฐาน รวมทั้งกำหนดบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนโดยเด็ดขาด

มลพิษทางอากาศโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีฝุ่นละอองมากกว่าปีที่ผ่านมา

กรมควบคุมมลพิษรายงานว่า ในหลายพื้นที่ของประเทศไทยมีฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน เพิ่มขึ้นโดยในเขตกรุงเทพมหานคร บริเวณริมถนนพระราม 6 กระทรวงวิทยาศาสตร์ มีปริมาณฝุ่นขนาดเล็กเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 92.9 มคก./ลบ.ม. ในไตรมาสแรก ปี 2549 เป็น 97.1 มคก./ลบ.ม. ในไตรมาสแรกของปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 และบริเวณริมถนนพระราม 4 (โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์) มีปริมาณฝุ่นขนาดเล็กเพิ่มขึ้นจาก 90.4 มคก./ลบ.ม. เป็น 95.4 มคก./ลบ.ม. หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 ซึ่งถึงแม้จะมีฝุ่นไม่เกิน 120 มคก./ลบ.ม. ตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่ฝุ่นที่มากขึ้นจะทำให้ประชาชนเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยด้วยโรคปอดสูงตามไปด้วย

จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาฝุ่นขนาดเล็กรุนแรงมาก เนื่องจากเป็นเขตชุมชนและย่านอุตสาหกรรม ปริมาณฝุ่นขนาดเล็กมีค่าเกินมาตรฐาน โดยเฉพาะริมถนนบริเวณศูนย์ฟื้นฟูอาชีพพระประแดง มีปริมาณฝุ่นขนาดเล็กเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 113.8 มคก./ลบ.ม. ในไตรมาสแรกปี 2549 เป็น 141.4 มคก./ลบ.ม. ในไตรมาสแรกของปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.3 รองลงมา คือ ริมถนนบริเวณกรมทรัพยากรธรณี มีปริมาณฝุ่นขนาดเล็กเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 119.8 มคก./ลบ.ม. เป็น 144.3 มคก./ลบ.ม. หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.5 และริมถนนบริเวณโรงจักรพระนคร มีปริมาณฝุ่นขนาดเล็กเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 131.1 มคก./ลบ.ม. เป็น 153.4 มคก./ลบ.ม. หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.0

จังหวัดสระบุรีริมถนนบริเวณตำบลหน้าพระลาน ซึ่งอยู่ในย่านอุตสาหกรรมโม่ บด ย่อยหิน การทำเหมืองหิน และอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ พบปริมาณฝุ่นขนาดเล็กเฉลี่ยลดลงจาก 154.4 มคก./ลบ.ม. ในไตรมาสแรกปี 2549 เหลือ 140.1 มคก./ลบ.ม. ในปี 2550 หรือลดลงร้อยละ 9.3 อย่างไรก็ตามแม้ค่าเฉลี่ยจะลดลง แต่ปริมาณยังคงเกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

สำหรับพื้นที่ภาคเหนือได้รับผลกระทบจากการเผาป่า ทำให้ประชาชนเจ็บป่วยจำนวนมาก กล่าวคือ จังหวัดเชียงใหม่มีปริมาณฝุ่นขนาดเล็กเพิ่มขึ้นจาก 65.1 มคก./ลบ.ม. ในไตรมาสแรกปี 2549 เป็น 105.5 มคก./ลบ.ม. ในปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 62.1 และในช่วงเดือนมีนาคมมีปัญหารุนแรงมากที่สุดปริมาณฝุ่นขนาดเล็ก

แผนภูมิที่ 9 ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM 10) จังหวัดเชียงใหม่-ลำปาง ไตรมาสแรก ปี2548-ปี2550

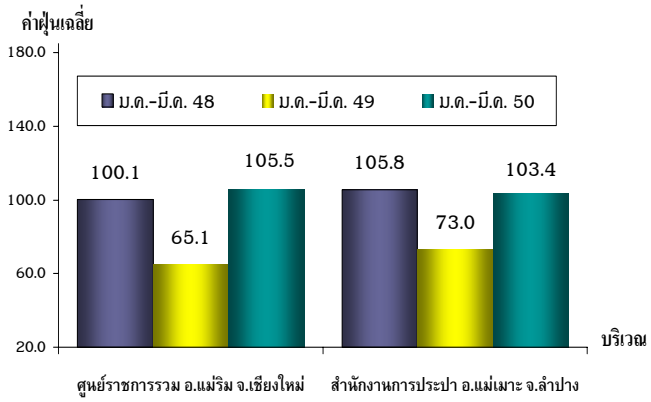

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนภูมิที่ 10 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน ในจังหวัดเชียงใหม่ ในเดือนมีนาคม ปี 2548-2550

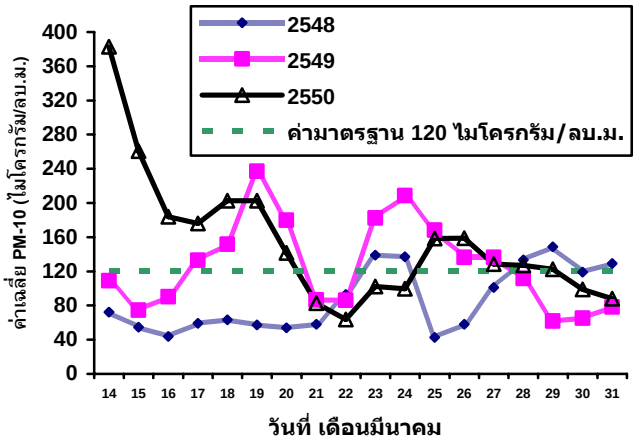

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ (สถานี ร.ร. ยุพราชวิทยาลัย อ.เมือง จ.เชียงใหม่)

แผนภูมิที่ 11 สัดส่วนแหล่งน้ำที่มีคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

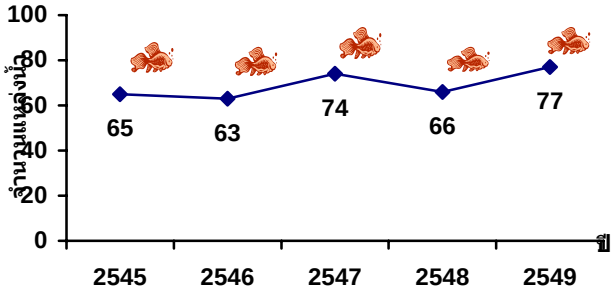

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สูงเกินมาตรฐาน และมีปริมาณสูงที่สุดถึง 382.7 มคก./ลบ.ม. สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีฝุ่นละอองอยู่ระหว่างร้อยละ 59.49 - 61.48 เท่านั้น ส่งผลให้มีประชาชนเจ็บป่วยระหว่างวันที่ 15-28 มีนาคม 2550 ถึง 74,502 ราย โดยจังหวัดเชียงราย มีผู้ป่วยมากที่สุด 20,163 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.06 ของทั้งหมด รองลงมาคือ ลำพูนร้อยละ 22.51 เชียงใหม่ร้อยละ 19.12 ลำปางร้อยละ 15.70 และแม่ฮ่องสอนร้อยละ 7.38

ภาครัฐได้ดำเนินมาตรการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิด เช่น ควบคุมการเผาในที่โล่งแจ้งในพื้นที่เกษตรกรรมส่งเสริมเทคโนโลยีทางเลือกใหม่เพื่อลดมลพิษ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมประชาชนในพื้นที่ เช่น จังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน จัดตั้งทีมอาสาสมัครเฝ้าระวังปัญหาฝุ่นละออง จังหวัดสระบุรีจัดทีมอาสาสมัครเฝ้าระวังปัญหาฝุ่นละอองและโครงการ "แกนนำโรงไม่ร่วมใจ ห่วงใยสุขภาพ รักษาสิ่งแวดล้อม ปราศจากโรคฝุ่นหิน" เป็นต้น อย่างไรก็ตามการเผาในที่โล่งแจ้งในพื้นที่เกษตรกรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือชาวบ้านปฏิบัติกันมายาวนานจนอาจถือเป็นวิถีชีวิตหรือประเพณี ภาครัฐต้องเร่งให้ความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตัวเขาเองและผู้อื่น และพยายามส่งเสริม สนับสนุนบทบาทของชุมชน และองค์กรปกครองปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการป้องกันการเผาหญ้าฝางในฤดูแล้ง

คุณภาพแหล่งน้ำดีขึ้น

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทั่วประเทศในแม่น้ำสายสำคัญ จำนน 48 สาย และแหล่งน้ำนิ่ง 4 แห่ง (กว๊านพะเยา บึงบอระเพ็ด หนองหาน และทะเลสาบสงขลา) พบว่า จำนวนแหล่งน้ำที่มีคุณภาพระดับพอใช้ขึ้นไปมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 65 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 77 ในปี 2549 เนื่องจากภาครัฐได้ดำเนินมาตรการการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษและแก้ไขปัญหาการจัดการน้ำเสียด้วยวิธีต่างๆ เช่น การใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับสำหรับการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม การให้ความรู้ การสร้างจิตสำนึก สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ และการสร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำโดยภาคประชาชน เป็นต้น ขณะเดียวกันชุมชนต่างๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาแหล่งน้ำและได้เริ่มดำเนินการบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีต่างๆ เช่น การนำน้ำหมักชีวภาพเทลงในคลองเดือนละ 1-2 ครั้ง เพื่อปรับคุณภาพน้ำให้ดีขึ้น รวมถึงการใช้ถังดักไขมันในการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นก่อนที่จะมีการระบายน้ำลงสู่คลอง การจัดการขยะเปียกและขยะแห้ง การขุดลอกคูคลองให้มีการไหลเวียนของน้ำที่ดีขึ้น และการเฝ้าระวังการบำบัดน้ำเสียที่เกิดการชุมชนเอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สมควรสนับสนุนให้ขยายงานอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

สรุป

ภาวะสังคมไทยไตรมาสแรกของปี 2550 มีประเด็นที่น่าพึงพอใจหลายด้านคือ คุณภาพคนอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะประชาชนมีงานทำอย่างทั่วถึง โดยการจ้างงานในภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 6.1 และภาคโรงแรมและภัตตาคารยังขยายตัวได้ดี ทำให้อัตราการว่างงานลดลงเหลือเพียงร้อยละ 1.6 ซึ่งต่ำกว่าระยะเดียวกันของปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ 15.8 อัตราการเจ็บป่วยของประชาชนด้วยโรคเฝ้าระวังลดลงร้อยละ 7 ประชาชนมีความมั่นคงทางสังคมดีกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากการเกิดคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ คดีเกี่ยวกับทรัพย์ การเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก และการบาดเจ็บจากการทำงานลดลง ประเด็นที่สมควรเร่งรัดแก้ไขเพื่อมิให้ปัญหาขยายวงเพิ่มขึ้น และกระทบต่อความมั่นคงของสังคม ได้แก่ ปัญหายาเสพติด และการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การสูบบุหรี่และดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชน ปัญหามลพิษทางเสียงในเขตเมืองใหญ่ที่ยังดังเกินเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เป็นอันตรายต่อระบบหายใจ ถึงแม้จะยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกพื้นที่

เรื่องเด่นประจำฉบับ

คุณภาพชีวิตและความยากจนของคนไทย

เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาประเทศคือ การดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้นและลดปัญหาความยากจนของประชาชนให้หมดสิ้นไป แนวคิด การพัฒนาในอดีตเชื่อว่า การพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตและประชาชนมีรายได้สูงขึ้น จะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น รวมทั้งความยากจนหมดสิ้นไปด้วย อย่างไรก็ตามบทเรียนของการพัฒนาในระยะที่ผ่านมาชี้ให้เห็นชัดเจนว่าถึงแม้เศรษฐกิจจะดีขึ้นแต่คุณภาพชีวิตและปัญหาความยากจนของประชาชนไม่ได้ดีขึ้นทุกคนตามไปด้วย ดังนั้นจึงเป็นประเด็นท้าทายของนักพัฒนาทุกยุคทุกสมัย

แนวคิดการพัฒนา: เพิ่มบทบาทภาคประชาชนและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการกระบวนการพัฒนามากขึ้น

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1- ฉบับที่ 6 สามารถสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและยกระดับฐานะของประเทศจากประเทศด้อยพัฒนาขึ้นเป็นประเทศกำลังพัฒนาในขณะเดียวกันปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่ ความเจริญยังกระจุกตัวอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมจนส่งผลกระทบทางลบต่อระบบนิเวศน์ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) จึงกำหนดเป้าหมายการพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งสามมิติคือ มิติแรกรักษาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ มิติที่สอง การกระจายรายได้และกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาค มิติที่สาม พัฒนาทรัพยากรมนุษย์คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามกระบวนการพัฒนายังเป็นลักษณะของการสั่งการจากบนลงล่างโดยภาคประชาชนและชุมชนยังมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาน้อย

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) จึงได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทรรศน์การพัฒนาจากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจมาเป็นการให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโดยใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดูแลผลกระทบที่เกิดกับคนและสังคมและให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมากกว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับสูง รวมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาจากการทำงานแบบแยกส่วนมาเป็นลักษณะองค์รวมที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เข้าด้วยกันตลอดจนเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกัน

การขับเคลื่อนตามแนวทางพัฒนาของแผนฯ ฉบับที่ 8 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองในระยะยาวด้วยการกระตุ้นให้คนในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน และใช้เป็นฐานการพัฒนาในระดับชุมชนในระยะต่อมา

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้อัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษา การสร้างหลักประกันสุขภาพ การสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวตลอดจนการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบกับรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในระดับฐานรากโดยเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการเงินทุนเพื่อสร้างงานสร้างรายได้และการแก้ไขปัญหาหนี้สิน การพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ และปัญญา ครอบครัวอบอุ่นมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งการวางรากฐานในช่วงแผน 8 ทำให้ประชาชนในระดับฐานรากมีบทบาทพัฒนาทั้งการร่วม

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

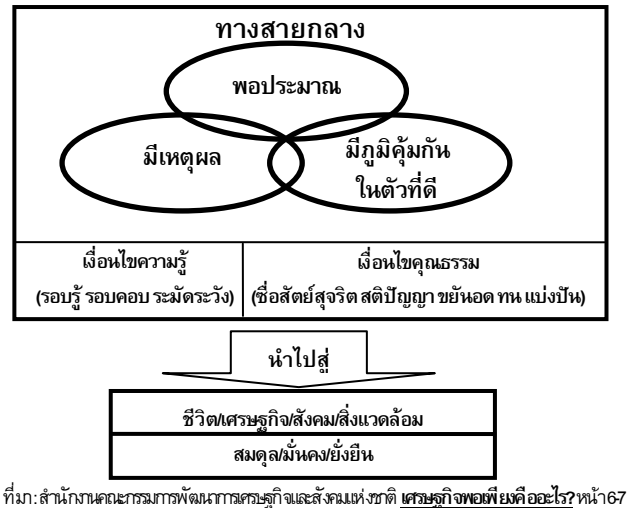

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร? หน้า 6-7

ตารางที่ 12 งบประมาณแผ่นดินรวมในช่วงแผน 7 - แผน 9 จำแนกตามลักษณะงาน

ลักษณะงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)			สัดส่วน (%)		
	แผน 7	แผน 8	แผน 9	แผน 7	แผน 8	แผน 9
การบริการชุมชนและสังคม	**1,133,191.2**	**1,850,400.2**	**2,336,913.6**	**37.2**	**42.3**	**41.7**
การศึกษา	618,576.7	1,067,753.6	1,267,972.8	20.3	24.4	22.6
การสาธารณสุข	212,743.7	323,159.9	424,848.5	7.0	7.4	7.6
การสังคมสงเคราะห์	118,728.9	209,116.4	436,950.1	3.9	4.8	7.8
การเคหะและชุมชน	150,819.0	201,746.1	171,218.6	5.0	4.6	3.0
การศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ	32,322.9	48,624.2	35,923.6	1.1	1.1	0.6
การเศรษฐกิจ	**857,187.9**	**1,082,228.4**	**1,363,662.1**	**28.2**	**24.7**	**24.3**
การเชื้อเพลิงและพลังงาน	8,079.6	9,967.1	9,839.0	0.3	0.2	0.2
การเกษตร	330,662.0	350,024.1	357,111.9	10.9	8.0	6.4
การเหมืองแร่ ทรัพยากรธรณี						
-การอุตสาหกรรมและการโยธา	16,625.9	24,671.0	35,681.4	0.5	0.6	0.6
การคมนาคมขนส่งและสื่อสาร	379,970.5	524,163.8	347,254.9	12.5	12.0	6.2
การบริการเศรษฐกิจอื่น	121,849.9	173,402.4	613,774.9	4.0	4.0	10.9
-งบกระจายอำนาจ	-	73,729.8	471,420.7	-	1.6	8.4
-งบอื่นๆ	121,849.9	99,672.6	142,354.2	4.0	2.4	2.5
อื่นๆ	**296,286.1**	**556,896.1**	**868,868.7**	**9.7**	**12.7**	**15.9**
รวมทั้งสิ้น	**3,042,371.1**	**4,379,000.0**	**5,608,360.4**	**100.0**	**100.0**	**100.00**

ที่มา: สำนักงบประมาณ

หมายเหตุ : ไม่ได้แสดงงานบริหารทั่วไปซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 18-25

กิจกรรมที่กองทุนชุมชน (SIF) สนับสนุน

1. *การเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจ*
2. *การจัดสวัสดิการและความปลอดภัยของชุมชน*
3. *การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม*
4. *การเสริมสร้างความสามารถของกลุ่มและเครือข่าย*
5. *การจัดสวัสดิการชุมชนเพื่อผู้ยากลำบากโดยเครือข่ายองค์กรชุมชน*

ที่มา: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน

คิด วิเคราะห์ และการแก้ไขปัญหาความยากจนและคุณภาพชีวิตด้วยคนให้ชุมชนเองตามนโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาฯ ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

การลงทุนพัฒนา : จัดสรรงบประมาณให้ชุมชนโดยตรงมากขึ้น

ภาครัฐได้ทุ่มเทงบประมาณพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มขึ้นจาก 3.0 ล้านล้านบาท ในช่วงแผนฯ 7 เป็น 4.4 ล้านล้านบาท ในช่วงแผนฯ 8 และ 5.6 ล้านล้านบาท ในช่วงแผนฯ 9 โดยงานพัฒนาบริการชุมชนและสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขความยากจนได้รับงบประมาณมากที่สุดและมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 37.2 ของทั้งหมดในช่วงแผนฯ 7 เป็นร้อยละ 42.3 ในช่วงแผนฯ 8 และร้อยละ 41.7 ในช่วงแผนฯ 9 การพัฒนาการศึกษาได้รับงบประมาณมากที่สุด มีสัดส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 20.0-24.4 รองลงมาเป็นการสาธารณสุขมีสัดส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 7.0-7.6 ส่วนการสังคมสงเคราะห์ก็ได้รับความสำคัญมากขึ้น ดังเห็นได้จากงบประมาณที่เคยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 3.9 ในช่วงแผนฯ 7 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4.8 ในช่วงแผน 8 และ ร้อยละ 7.8 ในช่วงแผน 9 สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจมีสัดส่วนงบประมาณลดลงตามลำดับจากร้อยละ 28.2 ในช่วงแผนฯ 7 เหลือร้อยละ 24.7 ในช่วงแผนฯ 8 และร้อยละ 24.3 ในช่วงแผนฯ 9

งบประมาณดังกล่าวส่วนใหญ่จัดสรรผ่านหน่วยงานต่างๆ เพื่อดำเนินงานตามภารกิจที่รับผิดชอบ ส่วนการจัดสรรงบประมาณให้ประชาชนและชุมชนโดยตรงเริ่มปรากฏชัดเจนในช่วงแผนฯ 8 ต่อเนื่องถึงแผนฯ 9 ซึ่งมีโครงการที่สำคัญ ดังนี้

1. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการพึ่งตนเอง รัฐบาลได้ดำเนินโครงการลงทุนเพื่อสังคมในช่วงพ.ศ. 2541-2546 โดยใช้เงินกู้จากธนาคารโลกและรัฐบาลญี่ปุ่นเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ และใช้เงินกู้ส่วนหนึ่งจัดตั้งกองทุนลงทุนทางสังคม (SIF) หรือกองทุนชุมชน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ในระยะยาว ผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดโครงการพบว่า กองทุนใช้งบประมาณไปทั้งสิ้น 4,250 ล้านบาท มีประชาชนได้รับประโยชน์ 7.5 ล้านคน และได้ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนเกิดการรวมตัวกัน เพื่อร่วมคิดและร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชน รวมทั้งเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และกระตุ้นผู้คนจำนวนมากให้มีจิตอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมและก่อรูปกระบวนการทำงานเพื่อสังคมในการสนับสนุนชุมชนเข้มแข็งตลอดจนการขยายผลกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนที่ถอดบทเรียนการพึ่งตนเองของชุมชนไม้เรียง จ.นครศรีธรรมราช เพื่อกระตุ้นให้คนในชุมชนรู้จักตนเองและชุมชนอย่างลึกซึ้ง รู้จักรากเหง้า รู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การกำหนดวิถีชีวิตแห่งการพึ่งตนเองอย่างเข้มแข็ง

2. การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและแก้ไขความยากจน

รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการเพิ่มค่าใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ (โครงการมิยาซาวา) ในปี 2542 วงเงิน 53,398 ล้านบาท ซึ่งมีงบดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน 2 แผนงานคือ แผนงานการลงทุนและสร้างงานเพื่อลดผลกระทบทางสังคม 24,827 ล้านบาท และการพัฒนาคุณภาพชีวิต 9,565 ล้านบาท ผลการดำเนินงาน พบว่า สามารถจ้างงานนักศึกษาผู้ใช้แรงงานและช่วยเหลือสงเคราะห์นักเรียนยากจน คนจนและผู้ด้อยโอกาสได้ตามเป้าหมาย

3. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความ สามารถในการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน

การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจระดับฐานรากในช่วงแผนฯ 9 เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการของชุมชน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และขยายโอกาสให้แก่ประชาชน และลดปัญหาความยากจนรวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนมีโครงการที่สำคัญ เช่น

3.1 โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพทุกหมู่บ้าน/ชุมชน โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้หมู่บ้าน/ชุมชนละ 1 ล้านบาท เป็นทุนประเดิมและประชาชนเป็นผู้บริหารเงินทุนเอง รวม 78,500 หมู่บ้านและชุมชน

3.2 โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชนบท โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการประดิษฐ์และแปรรูปสินค้าเกษตร โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านความรู้ และการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ และการบรรจุหีบห่อเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมทั้งจัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้า

3.3 โครงการธนาคารประชาชน เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบเพื่อใช้เป็นเงินทุนประกอบอาชีพ รวมทั้งพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพให้มีรายได้สูงขึ้นสามารถหลุดพ้นจากความยากจน

3.4 โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) รัฐบาลจัดสรรงบประมาณโครงการให้กับหมู่บ้านต่างๆ โดยหมู่บ้านขนาดเล็กได้ 200,000 บาท หมู่บ้านขนาดกลางได้ 250,000 บาท และหมู่บ้านขนาดใหญ่ 300,000 บาท ในช่วง พ.ศ. 2548-2549 รวม 28,500 ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนรู้จักคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพโดยชุมชนด้วยงบประมาณที่รัฐจัดให้โดยตรง

4. การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐบาลได้พยายามกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาตั้งแต่แผนฯ 7 โดยจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้แต่ละจังหวัดดำเนินโครงการพัฒนาจังหวัด และจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ต่อมาในช่วงของแผนฯ 8 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สามารถให้บริการและแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจัดสรรรายได้ให้ อปท. ตาม พ.ร.บ.ฯ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 เป็นต้นมา โดยปีแรกรัฐบาลจัดสรรให้ทั้งสิ้น 1.59 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.68 ของรายได้รัฐบาลทั้งหมด และเพิ่มขึ้นเป็น 3.27 แสนล้านบาท หรือร้อยละ 25.05 ของรายได้รัฐบาลในปี 2549 รายได้ของ อปท. ปี 2549 จำแนกเป็นรายได้ของ อปท. ที่จัดเก็บเองและรัฐเก็บให้จำนวน 1.39 แสนล้านบาท หรือร้อยละ 42.6 ของทั้งหมด ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 57.4 เป็นรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรให้

ตารางที่ 13 รายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปีงบประมาณ 2544-2549 หน่วย:พันล้านบาท

ประเภทรายได้ของ อปท.	2544	2545	2546	2547	2548	2549
1) รายได้จัดเก็บเอง	17.7	21.084	22.26	24.78	27.02	29.11
2) รายได้รัฐเก็บให้	55.65	58.143	60.22	82.62	95.37	110.19
3) รายได้รัฐแบ่งให้	12.69	19.349	35.5	43.1	49	61.8
4) เงินอุดหนุน	73.73	77.273	66.08	91.44	110.61	126.01
รวม	159.77	175.85	184.06	241.94	282.00	327.11
สัดส่วนรายได้ของรัฐบาล (%)	20.68	21.88	22.19	22.75	23.5	25.05

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมายเหตุ : รัฐบาลจัดสรรรายได้ตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ปีงบประมาณ 2544 เป็นปีแรก

สำหรับผลการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางให้ อปท. ถึงสิ้นปี 2549 พบว่า สามารถดำเนินการได้ 180 ภารกิจ หรือร้อยละ 73.5 ของภารกิจที่ต้องถ่ายโอนทั้งหมด โดยภารกิจด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีฯ ถ่ายโอนครบถ้วนแล้วทั้งสองภารกิจ รองลงมาเป็นด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถ่ายโอนได้ร้อยละ 88.2 และด้านโครงสร้างพื้นฐานถ่ายโอนได้ร้อยละ 81.6

ตารางที่ 14 ผลการถ่ายโอนภารกิจให้แก่ อปท. ถึงปี 2549

ด้าน	จำนวนภารกิจที่ถ่ายโอน	ถ่ายโอนแล้ว	สัดส่วน (%)
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	87	71	81.6
ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต	103	69	67.0
ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย	17	9	52.9
ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว	19	14	73.7
ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม	17	15	88.2
ด้านศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	2	100.0
รวม	245	180	73.5

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมายเหตุ ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ถอนการถ่ายโอน 1 เรื่อง

ตารางที่ 15 สัดส่วนเด็กที่ขาดสารอาหารและอัตรามารดาตายในช่วงแผน 7–แผน 9

รายการ	2535	2539	2544	2549
สัดส่วนเด็กขาดสารอาหารระดับน้อย (%)	14.7	9.7	8.6	8.0
อัตรามารดาตาย (คนการเกิดมีชีพแสนคน)	14.2	15.6	12.9	12.0

ที่มา: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

แผนภูมิที่ 12 อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา

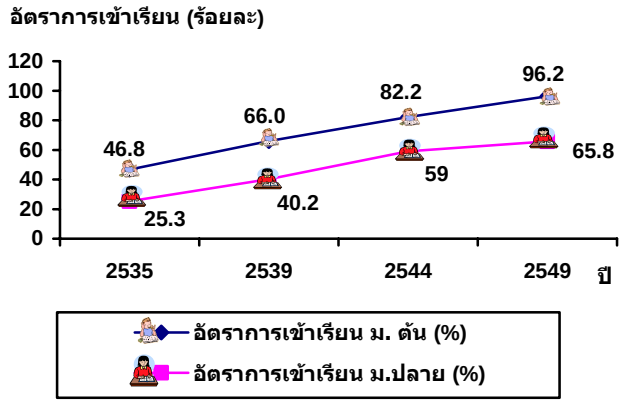

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ผลการพัฒนา : คุณภาพชีวิตและความยากจนของประชาชนดีขึ้นแต่บทบาทของชุมชนยังมีอยู่น้อย

1. คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยและด้านการศึกษาดีขึ้นต่อเนื่องส่วนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังต้องแก้ไข

1.1 ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดีมีอายุยืนยาวขึ้น โดยผู้ชายมีอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 67.7 ปีในปี 2535 เป็น 69.9 ปี ในปี 2549 และผู้หญิงมีอายุเพิ่มขึ้นจาก 72.4 ปี เป็น 77.6 ปี ในระยะเดียวกัน ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ได้รับบริการทั่วถึงมากขึ้น ทำให้อัตรามารดาตายลดลงจาก 14.2 คนต่อการเกิดมีชีพแสนคน ในปี 2535 เหลือ 12.9 คน ในปี 2544 และ 12 คนในปี 2549 เด็กที่ขาดสารอาหารระดับหนึ่งลดลงจากร้อยละ 14.7 ของประชากรในปี 2535 เหลือร้อยละ 8.6 ในปี 2544 และร้อยละ 8 ในปี 2549 ในขณะเดียวกันประชาชนก็มีหลักประกันสุขภาพเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55.5 ในปี 2535 เป็นร้อยละ 78.2 ในปี 2544 และร้อยละ 97.7 ในปี 2549 ทั้งนี้ เพราะรัฐได้สนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขชุมชน โดยเร่งรัดพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขให้มีศักยภาพในการจัดบริการสาธารณสุขมูลฐาน พัฒนาสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับให้พอเพียงกับการเพิ่มขึ้นของประชากร ตลอดจนพัฒนาคุณภาพบริการของโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป สถานีอนามัย และโรงพยาบาลชุมชน พัฒนาระบบประกันสุขภาพหลากหลายรูปแบบ เช่น โครงการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อย การประกันสุขภาพภาคบังคับและโดยความสมัครใจ ซึ่งในช่วงแผนฯ 9 ได้พัฒนาเป็นโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (30 บาทรักษาทุกโรค) ทำให้ประชาชนมีหลักประกันสุขภาพอย่างทั่วถึงดังกล่าว

1.2 เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีอย่างทั่วถึง โดยอัตราเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.8 ในปี 2535 เป็นร้อยละ 82.2 ในปี 2544 และร้อยละ 96.2 ในปี 2549 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีอัตราการเข้าเรียนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 25.3 ในปี 2535 เป็นร้อยละ 59.0 ในปี 2544 และร้อยละ 65.8 ในปี 2549 ส่งผลให้จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนอายุ 15-59 ปีเพิ่มขึ้นจาก 8.1 ปีในปี 2544 เป็น 8.7 ปีในปี 2549 ทั้งนี้ เป็นผลของการดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกพื้นที่ โดยขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี ในช่วงแผนฯ 7 และขยายการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายในช่วงแผนฯ 8 สำหรับในช่วงแผนฯ 9 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น การพัฒนาครูแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้และครูเครือข่าย การพัฒนาโรงเรียนแกนนำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกระดับ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างมีความสุข และการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีความพร้อม เช่น กิจกรรมจัดที่อ่านหนังสือและห้องสมุดประชาชน เป็นต้น

ตารางที่ 16 อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุและอัตราการเกิดคดีอาชญากรรมและยาเสพติด

อัตรา	2535	2539	2544	2547	2549
การตายด้วยอุบัติเหตุ (คนต่อประชากรแสนคน)	15.0	17.1	18.7	21.3	20.2
คดีประทุษร้ายด้วยทรัพย์สิน (คดีต่อประชากรแสนคน)	76.5	92.6	105.6	106.5	122.2
คดีชีวิตร่างกายเพศ (คดีต่อประชากรแสนคน)	31.4	41.0	56.7	71.5	69.3
คดียาเสพติด (คดีต่อประชากรแสนคน))	151.0	252.7	438.6	116.5	176.5

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตารางที่ 17 สัดส่วนแหล่งน้ำในช่วงแผน 8 – แผน 9 จำแนกตามคุณภาพต่างๆ

คุณภาพแหล่งน้ำ	2540	2544	2547	2549
คุณภาพดี	26	18	23	19
คุณภาพปานกลาง	31	40	51	58
คุณภาพเสื่อมโทรม – เสื่อมโทรมมาก	43	42	26	23

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ

ตารางที่ 18 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จำนวนคนจน สัดส่วนคนจน และช่องว่างรายจ่ายกลุ่มคนรวยต่อคนจน

รายการ	2535	2539	2541	2543	2545	2547	2549
อัตราขยายตัวเศรษฐกิจ (%)	8.2	5.9	-10.5	4.8	5.3	6.3	5.0
จำนวนคนจน (ล้านคน)	15.8	8.5	10.2	12.6	9.1	7.0	6.1
สัดส่วนคนจน (%)	28.4	14.7	17.5	21.0	14.9	11.2	9.5
ช่องว่างรายจ่าย (เท่า)	9.0	8.2	7.4	8.1	7.7	8.0	7.9

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมายเหตุ : ช่องว่างรายจ่าย คือ สัดส่วนรายจ่ายของประชากรร้อยละ 20 ที่รวยสุดต่อรายจ่ายของประชากรร้อยละ 20 ที่จนสุด

1.3 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังต้องปรับปรุง สำนักงานตำรวจแห่งชาติรายงานว่าประชาชนที่ตายด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบกมีอัตราเพิ่มขึ้นจาก 15 คนต่อประชากรแสนคนในปี 2535 เป็น 20.2 คนในปี 2549 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นจาก 76.5 คดีต่อประชากรแสนคนในปี 2535 เป็น 122.2 คดี ในปี 2549 ในขณะที่คดีชีวิตร่างกายและเพศเพิ่มขึ้นจาก 31.4 คดีต่อประชากรแสนคนเป็น 69.9 คดี ในช่วงเดียวกัน ส่วนปัญหายาเสพติดที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 151 คดีต่อประชากรแสนคนในปี 2535 เป็น 438.6 คดี ในปี 2544 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12.8 ต่อปี นั้น เมื่อรัฐบาลประกาศสงครามปราบยาเสพติด ทำให้คดียาเสพติดลดลงจาก 422.8 คดี ในปี 2545 เหลือเพียง 116.5 คดีในปี 2547 หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ 32.4 ต่อปี ก่อนจะเพิ่มขึ้นเป็น 160.4 คดี ในปี 2548 และ 176.5 คดี ในปี 2549

1.4 ทรัพยากรธรรมชาติเป็นผู้แบกรับภาระต้นทุนของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พื้นที่ป่าไม้ถูกนำใช้เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจทำให้พื้นที่ป่า ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 33.1 ของพื้นที่ทั่วประเทศในปี 2541 และร้อยละ 32.7 ในปี 2547 ต่ำกว่าเกณฑ์เหมาะสมต่อระบบนิเวศน์ที่ควรมีป่าไม้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40.0 นอกจากนี้ชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรมยังปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติทำให้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพดีเหมาะสมต่อการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 26 ในปี 2540 เหลือเพียงร้อยละ 19 ในปี 2549 ดังนั้นความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมาจึงอาศัยทรัพยากรธรรมชาติเป็นฐานรองรับและเป็นต้นทุนการพัฒนาที่มองไม่เห็น

1.5 ความยากจนลดลงตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในขณะที่ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายยังอยู่ในระดับสูง การแก้ไขปัญหาความยากจนได้ผลเป็นที่น่าพอใจ โดยสามารถลดจำนวนคนยากจนอย่างต่อเนื่องจนเหลือเพียง 8.5 ล้านคน หรือร้อยละ 14.7 ของประชากรในปี 2539 เนื่องจากรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนในเขตเมืองด้วยมาตรการต่างๆ เช่น การจัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อพัฒนาอาชีพ การพัฒนาที่อยู่อาศัยให้ผู้มีรายได้น้อยมีที่อยู่เป็นของตนเอง รวมทั้งการดำเนินนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทของ 8 กระทรวงหลัก

เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540-2541 ทำให้มีคนว่างงานจำนวนมาก และคนจนเพิ่มขึ้นเป็น 12.6 ล้านคน หรือร้อยละ 21 ของประชากรในปี 2543 สถานการณ์ดังกล่าวเริ่มดีขึ้นเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัวตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา ทำให้คนยากจนลดลงตามลำดับ จนเหลือเพียง 6.1 ล้านคน ในปี 2549 หรือมีสัดส่วนร้อยละ 9.5 ของประชากร เป็นไปตามเป้าหมายของแผนฯ 9 ที่ต้องการลดสัดส่วนคนยากจนเหลือไม่เกินร้อยละ 12 ของประชากร

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าปัญหาความยากจนจะบรรเทาลงอย่างชัดเจนแต่ช่องว่างรายจ่ายของกลุ่มประชาชนที่รวยสุดร้อยละ 20 ต่อกลุ่มที่จนสุดร้อยละ 20 กลับเพิ่มสูงขึ้นจาก 7.7 เท่า ในปี 2545 เป็น 8 เท่าในปี 2547 และ 7.9 เท่าในปี 2549 ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ว่าการกระจายผลประโยชน์การพัฒนายังไม่ทั่วถึงประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างทัดเทียมกัน

2. ปัญหาของประชาชนและชุมชนที่ต้องแก้ไขโดยอาศัยบทบาทของชุมชน

ภาครัฐได้ทุ่มเทงบประมาณ จำนวนมากเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและปัญหาความยากจนดีขึ้นมาโดยลำดับ ดังกล่าวข้างต้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนและของชุมชนหลายเรื่องที่ต้องอาศัยบทบาทของชุมชนร่วมดำเนินการ

2.1 ประชาชนยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้มากขึ้น สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานว่าประชาชนที่สูบบุหรี่เป็นประจำยังมีจำนวนถึงร้อยละ 20.2 ของประชากรทั้งหมดในปี 2549 ในขณะเดียวกันก็มีผู้ดื่มสุราเป็นประจำถึงร้อยละ 29.2 ของประชากร และถึงแม้ประชาชนจะให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 24.2 ของประชากรทั้งหมดในปี 2544 เป็นร้อยละ 29.1 ในปี 2547 แต่ยังมีสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับประชากรทั้งประเทศ พฤติกรรมดังกล่าว ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยได้ง่าย

นอกจากนี้การป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโรคความดันโลหิตสูงที่มีอัตราการป่วยเพิ่มจาก 249.6 รายต่อประชากรแสนคน ในปี 2544 เป็น 475.1 ราย ในปี 2548 และโรคปอดอักเสบมีอัตราป่วยเพิ่มขึ้นจาก 241.1 รายต่อประชากรแสนคน เป็น 428.3 ราย ซึ่งภาครัฐได้รณรงค์เพื่อป้องกันปัญหามาอย่างต่อเนื่องแต่ยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร ดังนั้นหากชุมชนมีบทบาทดำเนินงานร่วมกับภาครัฐแล้ว จะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 แรงงานส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงระบบการคุ้มครองทางสังคมของรัฐ รัฐบาลได้ขยายการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายประกันสังคมให้ครอบคลุมถึงสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นไปมาทำให้แรงงานที่ได้การคุ้มครองเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.3 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 23.2 ในปี 2549 อย่างไรก็ตาม ยังมีแรงงานที่เหลืออีกร้อยละ 76.8 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพส่วนตัว เช่น เกษตรกร และแรงงานรับจ้างจะมีเฉพาะหลักประกันด้านสุขภาพส่วนสวัสดิการอื่นๆ ยังไม่ได้รับการคุ้มครอง ทำให้บางชุมชนที่เข้มแข็งริเริ่มจัดสวัสดิการแก่ประชาชน โดยชุมชนและประสบผลสำเร็จเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนอื่นๆ ได้ เช่น ชุมชนไม้เรียง จ.นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 19 สัดส่วนประชาชนที่สูบบุหรี่และดื่มสุราเป็นประจำและสัดส่วนประชาชนที่ออกกำลังกาย

รายการ	2544	2547	2549
ผู้สูบบุหรี่ (%)	25.5	23.0	20.2
ผู้ดื่มสุรา (%)	32.6	32.7	29.2
ผู้ออกกำลังกาย (%)	24.2	29.1	-

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 20 อัตราการป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ หน่วย: คนประชากรแสนคน

โรค	2544	2545	2546	2547	2548
ความดันโลหิตสูง	249.6	296.4	342.8	413.8	475.1
หัวใจ	275.8	340.3	397.0	436.1	463.4
ปอดอับเสบ	224.3	243.1	280.6	287.1	303.5
เบาหวาน	241.1	296.4	334.8	385.0	428.3

ที่มา: กระทรวงสาธารณสุข

2.3 การดูแลเด็กและผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งยังไม่ทั่วถึง ภาครัฐได้จัดตั้งสถานสงเคราะห์ทั่วประเทศเพื่อดูแลเด็กและผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งให้มีที่พักพิงและมีคุณภาพชีวิตใกล้เคียงกับประชาชนทั่วไป การดำเนินงานสามารถช่วยเหลือเด็กเพิ่มขึ้นจากที่เคยมีอัตราเพียง 35.1 คนต่อประชากรแสนคนในปี 2544 เพิ่มขึ้นเป็น 46.9 คน ในปี 2548 และช่วยเหลือผู้สูงอายุได้ถึง 46.4 คนต่อประชากรแสนคน อย่างไรก็ตามความช่วยเหลือดังกล่าวยังไม่ทั่วถึงดังเห็นได้จากการรายงานของสื่อมวลชนทางโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ที่ยังมีเด็กและผู้สูงอายุ บางกลุ่มที่ดำรงชีวิตอย่างลำบากขาดผู้อุปการะและบางรายมีสภาพร่างกายที่พิการช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ส่วนเด็กที่อยู่ในวัยเรียนก็ขาดโอกาสทางการศึกษาที่พอเพียงต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 21 อัตราเด็กและผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งในสถานสงเคราะห์ หน่วย : คนประชากรแสนคน

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เด็ก	35.1	35.2	36.2	43.3	46.9
ผู้สูงอายุ	49.9	49.3	49.8	46.4	46.4

ที่มา: สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนาสังคม

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างได้ผลเพราะไม่มีข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัย และไม่รู้ว่าใครมีปัญหาและใครได้รับความเดือดร้อนที่แท้จริง ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ดำเนินยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด เพื่อสนับสนุนกระบวนการชุมชนให้มีบทบาทพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับภาครัฐ โดยมีกรอบแนวคิดสามประการคือ ประการแรก สนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่ ครอบครัว และชุมชนปรับวิธีคิดจากการรอพึ่งความช่วยเหลือจากภาครัฐ แต่เพียงอย่างเดียวไปเป็นการใช้ศักยภาพที่มีอยู่เพื่อคิดวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาของประชาชน และชุมชน การร่วมกันแสวงหาวิธีแก้ไขปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหา เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเอง รวมทั้งพึ่งพากันและกันได้ ประการที่สอง ปรับบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอให้เป็นผู้ประสานและเชื่อมโยงข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชนกับแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหาของชุมชนได้รับการดูแลอย่างครบถ้วน และประการสุดท้าย การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และการใช้งบประมาณเนื่องจากรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้ อปท. เพิ่มขึ้นทุกปี และปัญหาต่างๆ ล้วนแต่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังนั้นการบูรณาการการทำงานระหว่างชุมชนและ อปท. จะทำให้สามารถใช้งบประมาณที่มีอยู่แก้ไขปัญหาของประชาชนและชุมชนได้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ

รัฐบาลได้จัดสรรประมาณปี 2550 ให้จังหวัดต่างๆ ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขจังหวัดจำนวน 5,000 ล้านบาท ผ่าน 5 แผนงานหลักคือ แผนงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง แผนงานพัฒนาและสร้างโอกาสให้ชุมชน แผนงานการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของชุมชน แผนงานสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ และแผนงานบริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน ซึ่งจังหวัดต่างๆ ได้จัดสรรงบประมาณให้แก่ชุมชนแล้ว ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2550 เป็นต้นมา และขณะนี้อยู่ระหว่างการเตรียมจัดทำงบประมาณปี 2551 ให้เสร็จภายในเดือนสิงหาคม 2550 เพื่อดำเนินงานให้เกิดความต่อเนื่อง

สรุปและเสนอแนะ

การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 – ฉบับที่ 9 รัฐบาลได้สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับภาครัฐอย่างต่อเนื่อง โดยจัดสรรงบประมาณแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ จัดสรรให้หน่วยงานต่างๆ เพื่อให้บริการประชาชนตามหน้าที่และจัดสรรให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บริการประชาชนในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ผลการพัฒนาทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น โดยประชาชนมีอายุยืนยาวขึ้น เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึง และจำนวนคนยากจนลดลงอย่างชัดเจน ประเด็นการพัฒนาที่ยังเป็นปัญหามีทั้งปัญหาของปัจเจกบุคคลคือ การมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพทำให้เจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้มากขึ้น และปัญหาที่ต้องอาศัยบทบาทของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนา เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ การจัดสวัสดิการแก่ประชาชนในชุมชน

แนวทางการแก้ไขปัญหาให้ได้ผลอย่างยั่งยืนจะต้องพัฒนาตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับชาติ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งการร่วมคิด วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดวิธีแก้ไขปัญหาและการร่วมดำเนินงานโดยชุมชน ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัดและจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนบทบาทชุมชนในการพัฒนาโดยยึดหลัก 3 ประการคือ การเชื่อมโยงข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชนกับแผนพัฒนาท้องถิ่น การปรับบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอให้เป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนและการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการใช้งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีแผนดำเนินงานสำคัญ 5 แผน ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่จะช่วยพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นจึงสมควรขยายขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกชุมชนและทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันตลอดไป

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายไตรมาส)

องค์ประกอบหลัก	2546				2547				2548				2549				2550
	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1
1. คุณภาพของคน																	
การมีงานทำ (พันคน) [1/]	**32,763**	**33,361**	**34,677**	**34,565**	**33,424**	**34,189**	**35,712**	**35,591**	**34,050**	**34,675**	**36,303**	**36,002**	**34,638**	**35,502**	**36,345**	**36,257**	**35,253**
- อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.84	2.49	1.54	1.80	2.87	2.46	1.51	1.48	2.52	2.04	1.35	1.47	1.87	1.67	1.22	1.32	1.63
- อัตราการว่างงานตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)																	
รวม	2.84	2.49	1.54	1.80	2.87	2.46	1.51	1.48	2.52	2.04	1.35	1.47	1.87	1.67	1.22	1.32	1.63
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	2.18	1.61	0.81	1.15	2.10	1.50	0.86	0.95	1.75	1.33	0.69	0.98	1.31	0.89	0.67	0.86	1.07
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.03	3.38	2.20	2.82	4.33	3.21	1.91	2.08	4.12	2.81	2.15	2.19	2.68	2.21	2.17	2.11	2.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4.37	4.18	2.48	2.57	4.70	4.10	2.93	1.92	3.51	2.72	1.98	1.99	2.82	2.43	2.16	1.71	1.98
อาชีวศึกษา	3.72	3.65	2.05	2.35	2.44	3.01	3.12	1.57	3.69	2.16	2.03	1.96	2.93	2.44	1.19	1.42	1.79
วิชาชีพชั้นสูง	4.13	5.34	3.93	3.44	5.54	5.56	2.41	3.19	3.69	5.35	3.31	2.65	2.41	3.87	1.44	2.33	3.53
มหาวิทยาลัย	3.75	4.30	3.92	3.30	3.33	4.73	3.14	2.85	3.07	3.24	2.76	2.37	2.68	3.63	2.26	2.18	2.35
- สัดส่วนกำลังแรงงานตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)																	
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	63.8	62.8	63.6	62.9	62.1	61.2	61.6	61.0	59.8	59.5	61.2	60.7	59.9	59.2	59.8	59.8	58.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	13.3	13.9	13.8	13.9	14.0	14.4	14.1	14.3	14.7	14.3	13.8	14.3	14.1	14.5	14.2	14.4	14.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7.3	7.8	7.4	7.6	7.8	8.2	8.1	8.2	8.3	8.5	8.1	8.3	8.5	8.8	8.8	8.9	9.2
อาชีวศึกษา	3.3	3.3	3.1	3.2	3.3	3.3	3.4	3.1	3.3	3.5	3.3	3.3	3.2	3.3	3.2	3.2	3.2
วิชาชีพชั้นสูง	3.8	3.9	3.9	3.9	3.9	4.0	4.0	4.1	4.1	4.1	4.1	4.0	4.1	4.2	4.1	4.0	4.4
มหาวิทยาลัย	8.4	8.2	8.2	8.6	8.8	8.9	8.8	9.2	9.7	9.9	9.4	9.4	10.2	10.0	9.9	9.6	9.7
สุขภาพ																	
- จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวังเร่งด่วน (ราย) [2/]																	
หัด	1,871	1,011	869	814	1,578	966	1,582	774	1,178	758	828	564	1,215	726	749	653	931
ไข้กาฬหลังแอ่น	14	11	14	7	10	9	23	8	14	14	9	6	11	15	8	10	15
ไข้สมองอักเสบ	85	84	95	63	43	81	99	74	75	69	62	62	53	68	93	66	55
อหิวาตกโรค	78	131	253	543	1,241	883	192	12	8	132	104	25	5	8	13	7	2
มือ เท้า และปาก	50	62	176	618	464	128	106	71	258	2,283	1,739	366	368	582	1,447	1,210	662
บิด	7,070	7,120	5,512	3,774	6,854	7,634	7,388	3,929	5,182	5,823	4,944	3,275	5,364	5,372	4,683	3,039	3,912
นิวมอเนีย	31,535	25,489	47,282	24,302	39,667	27,562	40,252	28,842	37,209	28,583	47,915	29,062	39,084	28,162	43,440	28,165	35,824
ฉี่หนู	723	904	2,264	1,067	322	755	1,468	671	336	580	1,223	729	347	585	1,790	1,106	292
ไข้เลือดออก	8,980	13,884	14,719	7,294	5,176	6,518	11,466	5,951	5,564	14,315	16,593	7,265	5,241	14,637	18,306	6,950	5,126
ไข้หวัดใหญ่	6,616	6,538	11,118	5,646	6,205	4,745	5,931	4,470	5,359	4,912	6,022	4,883	3,553	3,600	6,525	2,889	4,372
พิษสุนัขบ้า	4	3	3	3	7	6	3	3	6	3	2	4	6	7	10	3	2
2.ความมั่นคงทางสังคม																	
หลักประกันทางสังคม																	
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน) [3/]																	
สัดส่วนการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุ-การจราจรทางบก	35.3	38.0	36.5	41.9	42.1	43.5	40.9	47.5	46.7	42.7	37.6	44.8	40.1	36.6	38.5	47.1	36.7
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	25.0	26.4	27.8	27.3	25.1	25.7	28.2	29.3	29.3	31.1	30.8	31.0	28.8	17.5	32.9	30.2	27.1
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	18.4	20.6	17.5	20.2	18.8	17.8	16.6	18.6	18.8	19.5	16.9	18.4	18.1	16.8	16.3	17.0	16.2
สัดส่วนคดียาเสพติด	107.3	35.6	26.2	28.2	24.1	27.6	31.3	33.9	32.0	45.9	40.0	42.7	34.8	45.8	46.8	40.9	47.2
ร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำ-ความผิดซ้ำต่อคดีทั้งหมดที่จับกุมส่ง-สถานพินิจฯทั่วประเทศ [4/]	-	-	-	-	-	-	-	-	12.04	11.79	12.34	12.11	10.74	12.16	12.37	11.98	12.30
3.ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน																	
การคุ้มครองผู้บริโภค [5/]																	
- จำนวนเรื่องร้องเรียน (เรื่อง)																	
บ้าน อาคาร ที่ดิน	438	511	575	461	701	602	609	589	640	476	631	1,678	817	518	923	617	581
สินค้าและบริการ	731	807	787	659	563	595	1,063	882	1,278	873	305	633	565	378	582	534	556
การโฆษณาต่างๆ	89	106	199	191	214	416	178	141	219	152	145	192	148	182	191	152	335
ผ่านทางสายด่วน 1166/ปรึกษาข้อกฎหมาย	5,806	6,250	6,608	4,170	4,550	3,580	3,910	3,642	2,637	2,464	2,758	3,167	2,734	3,530	3,443	3,277	4,062
การขายตรงและตลาดแบบตรง	-	-	-	-	-	-	-	33	36	8	0	18	19	26	24	17	23

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี)

องค์ประกอบหลัก	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
1.คุณภาพของคน								
การมีงานทำ								
ผลิตภาพแรงงาน								
- กรณีแรงงาน (บาท/คน/ปี) [6/]	93,663	96,137	95,534	98,101	102,563	105,766	108,972	112,268
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ) [7/]	93.7	94.2	94.8	96.4	97.2	97.3	97.6	98.0
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) [7/]	4.19	3.59	3.23	2.24	2.02	1.98	1.72	1.38
การทำงานต่ำระดับ(ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สป. ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม) [6/]	1,201	1,044	837	781	643	741	687	514
สุขภาพ [9/]								
อัตราการเจ็บป่วย (ต่อประชากรพันคน)	1,654.80	1,714.02	1,783.38	1,809.63	1,845.04	1,798.06	1,878.92	-
อัตราป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากรแสนคน)								
- เนื้องอกร้าย (มะเร็ง)	67.00	72.33	80.39	98.98	101.67	107.05	114.31	-
- หัวใจ	250.20	291.84	317.67	391.45	451.45	503.10	530.75	-
- เบาหวาน	218.90	257.59	277.71	340.95	380.75	444.16	490.53	-
- ความดัน	216.60	259.02	287.50	340.99	389.83	477.35	544.05	-
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ประสาทหลอน (ต่อประชากรแสนคน)	30.30	32.32	32.91	38.12	39.33	38.93	42.02	-
ความผิดปกติทางอารมณ์ (สะเทือนอารมณ์) (ต่อประชากรแสนคน)	8.40	9.24	8.43	12.17	13.41	13.54	14.83	-
ความผิดปกติจากโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากรแสนคน)	59.70	65.29	62.62	66.21	62.45	64.64	59.69	-
ภาวะแปรปวนทางจิตและพฤติกรรม (ต่อประชากรพันคน)[10/]	33.42	34.46	35.57	33.97	37.13	35.90	37.64	-
ร้อยละของการขาดสารอาหาร								
- ขาดสารไอโอดีน	2.24	2.17	2.00	1.74	1.31	-	-	-
- ภาวะโลหิตจางในหญิงมีครรภ์	12.53	11.91	13.34	13.04	12.35	-	-	-
- ขาดสารอาหารระดับ 1	8.30	8.49	8.62	7.85	8.24	-	-	-
- ขาดสารอาหารระดับ 2	0.50	0.65	0.74	0.72	0.74	-	-	-
ประชากร								
อัตราส่วนภาระพึ่งพิง (ร้อยละ) [11/]	-	51.70	51.11	50.67	50.32	50.06	49.90	49.64
สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ) [12/]	-	20.98	-	14.93	-	11.16	-	9.55
การศึกษา								
อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียน [13/]								
- ประถมศึกษา	102.40	103.24	103.79	104.77	104.49	104.24	100.82	103.47
- มัธยมศึกษาตอนต้น	83.50	82.70	82.19	82.23	84.01	92.47	95.89	96.64
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	55.30	57.40	58.99	59.82	58.73	63.82	63.96	65.78
- อุดมศึกษา	22.70	39.03	41.08	43.81	48.56	57.11	60.77	68.03
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป [14/]	7.1	7.2	7.4	7.6	8.29	8.46	8.52	-
- ชาย	7.2	7.3	7.5	7.7	-	-	-	-
- หญิง	6.7	6.9	7.0	7.2	-	-	-	-
2.ความมั่นคงทางสังคม								
สถาบันครอบครัว								
- สัดส่วนครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยถาวร (ร้อยละ) [15/]	97.6	97.7	97.9	97.3	96	96.6	98.6	98.5
- ดัชนีสัมพันธภาพที่อบอุ่นในครอบครัว (ร้อยละ) [16/]	73.05	69.49	67.51	64.55	66.41	67.28	66.43	67.10

องค์ประกอบหลัก	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
หลักประกันทางสังคม								
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ [17/]	←	78.2	→	92.30	93.73	95.42	96.32	97.75
- ประกันสังคม	-	-	-	11.48	12.77	13.28	13.84	14.31
- สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	6.62	6.44	6.83	6.57	7.91
- โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	-	-	-	74.16	73.61	75.15	75.40	73.58
- ยังไม่มีสิทธิ์	-	-	-	7.52	6.96	4.58	3.68	2.25
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน [18/]	17.36	17.49	17.29	20.15	21.34	21.86	22.73	23.20
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)								
อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางบก [19/]	-	-	18.7	20.9	22.9	21.3	20.6	20.2
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน [19/]	106.1	109.2	105.6	109.7	106.0	106.5	122.0	122.2
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ [19/]	53.9	55.8	56.7	60.5	71.5	71.5	73.5	69.3
สัดส่วนคดียาเสพติด [20/]	386.3	420.7	438.6	422.8	261.4	116.5	160.4	176.5
ร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำต่อคดีทั้งหมดที่จับกุมส่งสถานพินิจฯทั่วประเทศ [21/]	13.6	18.6	17.2	15.7	15.2	13.8	12.1	11.9
3.ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน								
พฤติกรรมในการบริโภค								
- ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) [22/]	86.96	86.90	87.36	88.01	-	88.61	-	90.02
- ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) [22/]	13.04	13.10	12.64	11.99	-	11.39	-	9.98
- อัตราการบริโภคสุรา (ร้อยละ) [24/]	-	-	32.6	-	35.5 [23/]	32.7	-	29.2*
- อัตราการบริโภคบุหรี่ (ร้อยละ) [24/]	49.7	-	25.5	-	-	23.0	-	20.2*
* = จำนวนประชากรที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไป								
การคุ้มครองผู้บริโภค [5/]								
จำนวนเรื่องร้องเรียน (เรื่อง)	13,886	11,037	14,055	23,212	27,583	21,920	18,302	18,677
- บ้าน อาคาร ที่ดิน	7,060	3,829	3,422	2,068	2,040	2,249	3,421	2,875
- สินค้าและบริการ	424	771	1,775	2,026	2,602	3,221	3,089	2,059
- การโฆษณาต่างๆ	462	590	490	373	389	735	704	673
- ผ่านทางสายด่วน 1166/ปรึกษาข้อกฎหมาย	5,940	5,847	8,368	18,745	22,552	15,682	11,026	12,984
- การขายตรงและตลาดแบบตรง			-	-	-	33	62	86
การใช้เวลาในชีวิตประจำวัน [25/]								
การใช้บริการจากสื่อต่างๆ (ชม./วัน)	-	-	3.0	-	-	2.8	-	-
- การอ่าน	-	-	1.1	-	-	1.1	-	-
- การดูโทรทัศน์และวีดีโอ	-	-	2.9	-	-	2.7	-	-
- การฟังเพลง หรือวิทยุ	-	-	1.4	-	-	1.4	-	-
- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากคอมพิวเตอร์	-	-	1.9	-	-	1.9	-	-
- การใช้ห้องสมุด	-	-	1.0	-	-	0.8	-	-
จำนวนประชากรที่ใช้ Internet (ล้านคน) [26/]	1.5	2.3	3.5	4.8	6.0	7.0	7.1	8.5
4. สิ่งแวดล้อม								
สารอันตราย [27/]								
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน)	13.24	17.77	29.33	33.38	26.90	29.49	31.70	30.80
จำนวนผู้ป่วยที่เกิดจากสารพิษอันตราย (คน)	4,536	4,224	2,654	2,702	2,499	2,717	1,640	1,452
จำนวนผู้เสียชีวิตที่เกิดจากสารพิษอันตราย (คน)	34	21	15	10	9	10	0	0

องค์ประกอบหลัก	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ขยะ [27/]								
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน)	13.82	13.93	14.10	14.30	14.40	14.60	14.30	14.60
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นในกทม. (ล้านตัน)	3.28	3.33	3.40	3.51	3.41	3.41	3.04	3.06
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะ ในกทม. (ล้านตัน)	3.20	3.30	3.36	3.48	3.37	3.41	3.04	3.06
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (พันตัน)	1.60	1.60	1.68	1.78	1.80	1.81	1.81	1.83 [30/]
มลพิษทางอากาศ								
ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์(เมตริกตัน/หัว) [28/]	2.4	2.3	2.5	2.6	2.7	2.8	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล
-ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (24 ชั่วโมง) มคก. / ลบ.ม. (บริเวณพื้นที่ทั่วไปใน กทม.) [29/]	60.6	56.1	40.5	49.4	54.5	58.1	40.6	43.3

ที่มา : 1/ 7/ รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร, สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2/ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

3/ ข้อมูลสถิติคดีอาญาและอาชญากรรมจากศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อมูลประชากรจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2533-2563 และ พ.ศ.2543-2568 ประมวลโดยสำนักเศรษฐกิจชุมชนและการกระจายรายได้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล ณ เม.ย.50)

4/ กลุ่มงานข้อมูลและข้อสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

5/ 25/ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี

6/ ข้อมูล GDP จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ

9/ 10/ สถิติสาธารณสุข สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

11/ การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2533-2563 และ พ.ศ.2543-2568 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

12/ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการกระจายรายได้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

13/ กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ(ข้อมูล ณ 16 พค. 50)

14/ ศูนย์วิเคราะห์สภาวะและแนวโน้มการศึกษา สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(ข้อมูลปี2543-2545) และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ(ข้อมูลปี 2546-2547 และแนวโน้มปี 2548)

15/ ข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช.2ค. กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

16/ สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

17/ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข

18/ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

19/20/ ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และอัตราการตายต่อประชากรแสนคนคำนวณจากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กระทรวงมหาดไทย

21/ กลุ่มงานข้อมูลและข้อสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

22/ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน, สรุปผลเบื้องต้นรายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2547 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ข้อมูลประกอบด้วย เงินบริจาค สลากกินแบ่ง การจัดงานพิธี ดอกเบี้ยจ่าย ค่าสมาชิกอาชีพ ภาษีและอื่นๆ)

23/ การสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ.2546 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

24/ การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากร พ.ศ.2544 และการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ.2547 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(* ข้อมูลปี 2549)

25/ รายงานการสำรวจการใช้เวลาของประชากร พ.ศ.2544 และ 2547 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

26/ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิคส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

27/ สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ข้อมูล ณ 31 ธค. 49 ซึ่งยังไม่รวมปริมาณขยะมูลฝอยก่อนที่จะนำมาทิ้งในถังขยะและข้อมูลสารพิษอันตรายปรับปรุง ณ วันที่ 4 มิย.50)

28/ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน

29/ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ข้อมูล ณ 12 กพ. 50)

30/ สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ข้อมูล ณ 31 ธค. 49)

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ. (2548). **สถานการณ์และการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง ปี 2548.** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.

กรมควบคุมมลพิษ. (2548). **สรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยปี 2548**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.

กรมควบคุมมลพิษ. (2548-2550).**คุณภาพอากาศในกรุงเทพฯ สมุทรปราการ สระบุรี และจังหวัดเชียงใหม่** . กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th/AirQuality.

กรมควบคุมมลพิษ. (2549). **รายงานข้อมูลระดับเสียงรายไตรมาสในกรุงเทพมหานคร.** กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.

กรมควบคุมมลพิษ. (2549). **รายงานข้อมูลระดับเสียงรายไตรมาสในเขตภูมิภาค.** กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.

กรมควบคุมมลพิษ. (2549). **สรุปการร้องเรียนปัญหามลพิษ ปี 2549**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.

กรมควบคุมมลพิษ. (2550). **รายงานข้อมูลระดับเสียงรายไตรมาสในกรุงเทพมหานคร**. กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.

กรมควบคุมมลพิษ. (2550). **รายงานข้อมูลระดับเสียงรายไตรมาสในเขตภูมิภาค**. กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. www.pcd.go.th.

กรมควบคุมมลพิษ. (2550). **รายงานเหตุฉุกเฉิน/สถานการณ์สำคัญด้านมลพิษ และสิ่งแวดล้อม.** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. http://gendb.pcd.go.th/hers/reportBrowse.asp? mainid=73

กรมควบคุมมลพิษ. (2550). **รายงานเหตุฉุกเฉิน/สถานการณ์สำคัญด้านมลพิษ และสิ่งแวดล้อม.** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. http://gendb.pcd.go.th/hers/reportBrowse.asp? mainid=78

กรมควบคุมมลพิษ. (2550). **รายงานเหตุฉุกเฉิน/สถานการณ์สำคัญด้านมลพิษ และสิ่งแวดล้อม.** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. http://gendb.pcd.go.th/hers/reportBrowse.asp? mainid=86

กรมควบคุมมลพิษ. (2550). **หมายเหตุมลพิษ.** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2550). **จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตในช่วง 7 วันอันตรายของเทศกาลสงกรานต์ปี 2550**. กระทรวงมหาดไทย.

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2550). **สถิติคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ปี 2548-2550**. กระทรวงยุติธรรม.

กลุ่มสารนิเทศ. (2550). **สถานการณ์หมอกควันใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน** . กระทรวงสาธารณสุข. www.moph.go.th.

ข่าวสด. **สธ. สำรวจ 15 ปี สิงห์อมควันลดลง**. (ฉบับวันที่ 3 พฤษภาคม 2550).

เครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์. **เผยเยาวชนในสถานพินิจฯ ทำผิดขณะมึนเมา กว่า 34.8 %.** สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. www.thaihealth.or.th.

เดลินิวส์. **แฉเยาวชนตกเป็นเหยื่อแอลกอฮอล์หนักขึ้น.** (ฉบับวันที่ 22 มีนาคม 2550).

ไทยโพสต์. **กฎหมายห้ามโฆษณาน้ำเมา เครื่องมือลดนักดื่มหน้าใหม่**. (ฉบับวันที่ 9 มีนาคม 2550)

ธนาคารแห่งประเทศไทย. **ตารางที่ 71 ปริมาณการจำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรมภายในประเทศ**. www.bot.or.th.

แนวหน้า. **ติดตามสภาวการณ์เด็ก-เยาวชนรายจังหวัด**. (ฉบับวันที่ 4 เมษายน 2550).

บ้านเมือง. **สลดชีวิตเด็กไทยสูบบุหรี่เพิ่มกระฉูด ขณะที่เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เผชิญกับบุหรี่มือสองในบ้านตนเอง.** (ฉบับวันที่ 3 พฤษภาคม 2550).

ผู้จัดการออนไลน์. **คุ้มครองสุขภาพ พ่อค้า แม่ค้า และผู้มาจับจ่าย**. http://manager.co.th/QoL/ViewNews.aspx?NewsID=9500000033911.

มติคณะรัฐมนตรี. (2550). **รายงานสรุปมติ ครม. ด้านสังคมในสมัยของ พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี.** (20 มีนาคม 2550). http://www.thaiGOV.go.th.

ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ. (2549, 2550). **สถิติสาเหตุการเกิดอุบัติจราจรทางบก.** สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ. (2550). **สถิติคดีอาญาที่น่าสนใจรายเดือนของทั่วราชอาณาจักร (มกราคม-มีนาคม 2550)**. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ. (2550). **สถิติคดีอุบัติเหตุจราจรทางบก จำแนกเป็นรายเดือน (มกราคม-มีนาคม 2550)**. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ. (2549). **สถิติการศึกษาฉบับย่อ ปีการศึกษา 2547 2548 2549**. กระทรวงศึกษาธิการ http://www.moe.go.th/.

ศูนย์วิเคราะห์สภาวะและแนวโน้มการศึกษา สำนักวิจัยและพัฒนาเพื่อการศึกษา. (2549). **จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย พ.ศ.2545 - 2549.** สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. http://www.onec.go.th/ .

สำนักงานกองทุนเงินทดแทน. (2548-2549). **สถิติการประสบอันตรายและเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน**. สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน.

สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม, ธนาคารออมสิน. **รายงานการเพิ่มพลังชุมชนและสังคม.** รายงานการสิ้นสุดโครงการกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (พ.ศ.2541-2546).

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. **สารพัดเหตุผลที่สังคมต้องควบคุมการสูบบุหรี่.** www.thaihealth.or.th.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). **สรุปผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2544**.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). **รายงานการติดตามประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ : 3 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9** (เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2548 ของ สศช.).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **การพัฒนาดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย**. (เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วันจันทร์ที่ 9 เมษายน 2550).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **รายงานผลการพัฒนาประเทศระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539).**

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2548). **การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร**. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2548). **ประมวลข้อมูลสถิติที่สำคัญของประเทศไทย พ.ศ.2548.** กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2549). **การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร**. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2549). **การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ**. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2549). **เครื่องชี้ภาวะสังคมไทยที่สำคัญ พ.ศ.2549.** กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). **การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร**. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). **รายงานการสำรวจการเปลี่ยนแปลงของประชากร พ.ศ.2548-2549.** กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2549). **รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ป. 6 และ ม 3. ปีการศึกษา 2549**. กระทรวงศึกษาธิการ. http://bet.obec.go.th.

สำนักพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต. (2546). **การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2543-2568.** สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. http://social.nesdb.go.th.

สำนักระบาดวิทยา. (2550). **ข้อมูลผู้ป่วยเฝ้าระวัง.** กระทรวงสาธารณสุข.